№ 52 (2803) ■ Середа, 20 березня 2002 року ■ Ціна договірна

Газета Верховної Ради України

Голос України

Київський міський голова Олександр Омельченко взяв участь у церемонії урочистого закладання капсули на будівництві готельного комплексу RADISSON SAS на столичному Ярославовім валу.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1851 р. Народився Ісмаїл-бей Гаспринський, кримськотатарський письменник і вчений. Заснував, зокрема, першу кримськотатарську газету «Терджиман». ■ 1918 р. У Херсоні вибухнуло збройне повстання проти австро-німецьких окупантів. ■ 1944 р. Вінницю визволено від гітлерівських загарбників. ■ 1947 р. На Харківському заводі транспортного машинобудування випущено перший тепловоз «ТЕ-1». ■ 1948 р. У Берліні відбулось останнє засідання Союзної контрольної ради (СРСР, США, Великобританія, Франція). Розкол Німеччини на дві держави.

Україно-литовські угоди

За підсумками україно-литовських міжурядових переговорів, що відбулися у вівторок у Вільнюсі під керівництвом прем'єр-міністрів України і Литви Анатолія Кінаха та Альгірдаса Бразаускаса, підписано три двосторонні документи. Зокрема, угоди між Міністерством аграрної політики України і Міністерством сільського господарства Литви про співпрацю в галузі карантину рослин, а також між міністерствами освіти і науки двох держав у галузі освіти й науки. Крім того, сторони підписали Меморандум про співробітництво між Міністерством праці та соціальної політики України і Литовською біржею праці на 2002—2005 роки.

Комунальні послуги — безкоштовно

Майже мільйон гривень передбачають виділити з бюджету Львова на забезпечення пільг для окремих категорій населення. Ветеранам Української повстанської армії, колишнім малолітнім в'язням, сім'ям з двома й більше інвалідами та удовам політв'язнів комунальні послуги обійдуться даром — 15—20 відсотків платні, які цим громадянам не покриває державна субсидія, місто бере на себе.

Документи на одержання муніципальних субсидій цим категоріям мешканців треба здати до кінця березня. А всі комунальні підприємства зобов'язані укладати договори на реструктуризацію боргів з особами, **які мають право на таку дотацію, повідомляє «Інтерфакс-Україна».**

КРОК до зміцнення незалежності СУДОВОЇ ВЛАДИ

Поки не буде розроблено і схвалено парламентом низку законів, передусім процесуальних кодексів, новий закон про судоустрій не діятиме. На цьому наголошували учасники «круглого столу» з проблем судової реформи, організованого Комітетом Верховної Ради України з питань правової політики.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Врожай-2002

У гризунів уже жнива

У Татарбунарському, Ізмаїльському, Кілійському та деяких інших південних районах Одещини завершено сівбу ранніх ярих культур — гороху, ячменю, вівса, кормових трав. Увагу переключено на догляд за озиминою та підготовкою площ під пізні культури — кукурудзу і соняшник. «Ремонтувати» озимі доводиться лише на незначних площах, а ось дати поживу прагнуть у сільгосппідприємствах на якомога більших масивах. Пшениці та ячмені, що відновили вегетацію, потребують й ефективного захисту від мишоподібних гризунів та бур'янів, ранній появі яких сприяла відносно тепла зима. З огляду на це вже оброблено десятки тисяч гектарів полів, **повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.**

Канікули

Цирк. І цим все сказано

15 тисяч дітей з Києва, інших регіонів країни побувають на спектаклях Національного цирку України під час весняних шкільних канікул. За словами його генерального директора народного артиста України Бориса Зайця, в ці березневі дні цирк працюватиме без вихідних. Учнів чекають вистави у двох відділеннях. Арену віддано володарям вищих нагород міжнародних фестивалів циркового мистецтва. Буде показано атракціон екзотичних тварин «Африканське сафарі».

Готується вистава, яку безоплатно покажуть дітям-сиротам, дітям із малозабезпечених сімей зі столиці й областей України, **повідомляє наш спеціальний кореспондент Георгій МІРОШНИК.**

(Продовження теми на 3-й стор.).

Я вам пишу...

Чи врятує державу така економія?

Моя дружина, інвалід першої групи по зору, раніше мала право на безплатний проїзд у міському транспорті для себе і супроводжуючої особи. А Лохвицька міська рада депутатів з березня поточного року ці пільги скасувала. Я розумію, що вдатися до цих заходів депутатів міськради змусила виключно турбота про нашу економіку. Але не слід отак усіх урівнювати. Невже держава розбагатіє, забираючи останні пільги у хворих?

Юрій ЛУК'ЯНОВ.

Піски Лохвицького району Полтавської області.

Хата згоріла разом із дітьми

Двоє хлопчиків трьох і чотирьох років загинули під час пожежі, яка сталася в Червоногвардійському районі Макіївки, що на Донеччині. Дим помітили пильні сусіди, які й викликали пожежників. На жаль, ніхто не здогадувався, що в приватному будинку в цей час перебувають діти. Вогонь вдалося загасити. Коли вогнеборці увійшли до приміщення, то виявили лише два обгорілі дитячі тільця: меншенького Юрка — на підлозі, старшого Андрійка — на дивані.

Як з'ясувалося, 23-річна мати сімейства того дня, прихопивши з собою півторарічну дочку, вирушила на базар, де працює реалізатором. Сама жінка перебуває на восьмому місяці вагітності, але не може дозволити собі покинути роботу: вона єдина годувальниця в родині. Її громадянський чоловік залишився із хлопчиками, вклав їх спати і, за його словами, відлучився хвилин на сорок збігати на базар.

За попередньою версією, загоряння спричинила саморобна електроплитка, що її батько залишив біля дітей, **повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЩ.**

P. S. Генпрокуратура порушила кримінальну справу за книжкою Чобота «Нарцис» про Медведчука

Фотофакт

Президент України Леонід Кучма відвідав ДАХК «Артем» у Києві — провідне підприємство авіаційної промисловості України і країн колишнього СРСР з виробництва авіаційних керованих ракет, а також агрегатів і обладнання для всіх видів літальних апаратів.

Фото Валерія СОЛОВЙОВА (Укрінформ).

Крок до зміцнення незалежності судової влади

У комітетах ВР

(Початок на 1-й стор.).

Майже дев'ятирічна робота парламенту над законом «Про судоустрій України» завершилася 7 лютого 2002 року, коли Верховна Рада ухвалила його 313 голосами. Підписаний Президентом України закон про судоустрій почне діяти з 1 червня 2002 року. За словами голови парламентського Комітету з питань правової політики Олександра Задорожнього, цей документ став досягненням компромісу між прихильниками різних концепцій реформування судоустрою і фундаментальною основою для наступного розвитку судової системи нашої держави. Саме з прийняттям цього закону Україна зробила величезний крок у наближенні до європейських стандартів і виконала ще одне зобов'язання перед Радою Європи.

Уже протягом шести місяців після набрання чинності закону про судоустрій в Україні буде створено Апеляційний і Касаційний суди, що розвантажить суди від величезної кількості справ. До 1 січня 2003 року буде створено також систему державної судової адміністрації, на яку покладаються функції організаційного і матеріально-технічного забезпечення судової влади. На думку О. Задорожнього, найбільшим плюсом прийнятого закону можна вважати створення протягом трьох років системи спеціалізованих адміністративних судів, яка надасть реальну можливість пересічним громадянам протистояти чиновницькій сваволі.

Але щоб новий закон почав працювати сповна, потрібно продовжувати законотворчу роботу навіть у період парламентського «міжсезоння». Адже, незважаючи на парламентські вибори, повноваження нинішніх народних депутатів України діятимуть до складання присяги народними депутатами нового скликання, що відбудеться в середині травня. Тож за підсумками «круглого столу» в комітеті вирішено утворити робочу групу з розробки нових редакцій Кримінального, Цивільного, Адміністративного і Господарського процесуальних кодексів, змін до законів про статус суддів, про оплату суддів і працівників судів та інших документів. До її складу увійдуть народні депутати, представники Верховного Суду, Генпрокуратури України, Мін'юсту та адміністрації Президента. На думку народного депутата Олексія Ющика, котрий очолював робочу групу парламенту з підготовки нового закону про судоустрій, у Верховній Раді четвертого скликання варто навіть утворити спеціальний комітет із питань судово-правової реформи.

Державний секретар Міністерства юстиції України Олександр Лавринович наголосив, що потрібна узгоджена діяльність парламентського комітету, Мін'юсту і Верховного Суду, щоб до набуття чинності закону про судоустрій ухвалити нові процесуальні кодекси й законодавчо забезпечити функціонування всіх інститутів, передбачених у новому законі про судоустрій.

Юліана ШЕВЧУК.

Вибори-2002

Заборонено, але дають

Почастішало нині телефонних дзвінків до Одеського корпункту «ГУ» від виборців з одним і тим самим нарíканням: «Дають!». І з запитанням: «Брати чи не брати?». Адже, мовляв, ваша газета давала роз'яснення Центрвиборчкому, де чітко сказано: «Заборонено!».

Ідеться про «презенти» від кандидатів у депутати різних рівнів. На селі, щоправда, ця пошесть чи то менше поширена, а чи доздвонитися звідти важче, чи ще, можливо, менталітет там у людей інший, самі вже все вирішили, а ось із міст області сигнали раз по раз надходять.

У Суворовському районі Одеси, що входить до 137-го виборчого округу, повідомила Марія Володимирівна К., чималу групу виборців-пенсіонерів довгенько агітували за одного з кандидатів у депутати, а потім запросили до двох мікроавтобусів, з яких видавали пакунки з продуктами — пляшкою олії, банками шпротів, згущеного молока, крупою й макаронними виробами. Взяла отой пакет і вона, бо на пенсію все те не купиш, а тепер ось мучиться — чи правильно вчинила? Вручали «презенти» від кандидатів, повідомили знову-таки пенсіонери, й у Малиновському районі обласного центру, у Білгороді-Дністровському...

Дехто, не ризикуючи, мабуть, отак відверто нехтувати закони та застереження Центрвиборчкому, вдається до закамуфльованого підкупу виборців. Один організував автобусні екскурсії, після чого пригостив обідом. Другий спішно обладнав спортивний майданчик у мікрорайоні, не забувши обклеїти його повідомленнями, кому люди мають дякувати 31 березня. Третій широко розрекламував допомогу одинокій бабусі в ремонті квартири. Четвертий оплатив працю лікаря, який тепер безкоштовно веде прийом людей, виписує рецепти й, за сумісництвом, активно агітує за «благодійника»...

Хоча інколи виборці, що телефонували, й називали конкретні прізвища, та ми утримаємося від їх оприлюднення. Тим паче, що в розмовах з «порушниками законодавства» останні відкидають звинувачення, зазначаючи: «То все підступи конкурентів». Не журналісту, отож, встановлювати у цьому разі правдивість повідомлень — це справа правоохоронних органів та відповідних виборчих комісій.

Ну а на запитання «Брати чи не брати?» хотів би відповісти словами свого давнього, ще з часів «районки», колеги й друга Бориса Дерев'янка — нині, на жаль, покійного, вбитого на чиєсь замовлення. Так-от, Б. Дерев'янко з такого приводу порадив: зважаючи на те, що вас довели до цілковитої бідності, — беріть усе, що дають; та голосуйте не з огляду на ці подачки, а звіряючись зі своєю совістю.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

У Конституційному Суді

Чи законні держсекретарі?

Конституційний Суд розпочав розгляд справи за конституційним поданням 70 народних депутатів України про відповідність Конституції нашої держави (конституційність) положень Указу Президента України «Про чергові заходи щодо дальшого здійснення адміністративної реформи в Україні» від 27 травня 2001 року.

У конституційному поданні порушується питання про відповідність Основному Законові положень указу Президента, якими запроваджуються посади Державного секретаря Кабінету Міністрів України та державних секретарів міністерств, їх перших заступників і заступників. Автори клопотання зазначають: оспорювані положення указу стосуються питань організації та діяльності Кабінету Міністрів України й інших центральних органів виконавчої влади, що за чинною Конституцією є виключно повноваженнями Верховної Ради України. Тому, на їхню думку, зазначені норми указу не відповідають статтям 5, 6, 19, пункту 12 частини першої статті 92, статтям 106 і 120 Конституції України.

Робота над помилками

Конституційний Суд України припинив конституційне провадження у справі за поданням 50 народних депутатів щодо відповідності Конституції України положення Закону України «Про вибори народних депутатів України» стосовно можливості висунення кандидатів у депутати партією, яка зареєстрована не пізніш як за рік до дня виборів, та виборчим блоком партій за умови, що до його складу входять партії, зареєстровані не пізніш як за рік до дня виборів. При цьому КС виходив з того, що у разі прийняття рішення можуть виникнути зміни, які призведуть до порушення норм Конституції України щодо виборчого процесу. Хоч би яким це рішення було, його прийняття в процесі виборчої кампанії може вплинути на виборчий процес, позначитися на волевиявленні виборців і тим самим вплинути на самі результати виборів. А це за обставин, не передбачених Конституцією України та Законом України «Про Конституційний Суд України», фактично перетворило б КС на учасника виборчого процесу, що суперечить його конституційним повноваженням і принципам діяльності.

Відійшовши від виборів, Конституційний Суд приступив до виправлення допущених помилок, внісши доповнення до власного Регламенту. Відтепер після офіційного оприлюднення рішення, висновку КС може з власної ініціативи або за заявою однієї із сторін конституційного провадження виправити допущені у рішенні, висновку неточності, описки, редакційні або технічні огріхи. Крім цього, за клопотанням однієї із сторін провадження Конституційним Судом може бути роз'яснено прийняте рішення або висновок.

Вл.інф.

Нова колія «Укрзалізниці»

14-й номер у виборчому бюлетені політичних партій та блоків — блок «За єдину Україну!» — провів у Кіровограді чергову акцію. Із робочою поїздкою в регіоні побували лідери об'єднання: заступник керівника виборчого штабу, керівник парламентської фракції «Трудова Україна» Ігор ШАРОВ та генеральний директор «Укрзалізниці» Георгій КІРПА.

Роботі з регіонами блок «За єдину Україну!» приділяє велику увагу. Особливо це стосується областей так званого «червоного, комуністичного, поясу», до яких і належить Кіровоградщина. Тут триває особливо активна робота з виборцями. До того ж агітація ведеться на прикладах конкретних справ.

Цього разу йшлося про вагомі досягнення в роботі залізничної галузі, які представив кіровоградцям керівник «Укрзалізниці» Георгій Кірпа. Без залучення державних коштів за півтора року в цій стратегічній ділянці транспортної системи країни відбулася економічна революція: додатково зароблено кілька мільярдів гривень, у два з половиною разу підвищено зарплату та пенсії, оновлено матеріально-технічну базу тощо. Одне слово, «Укрзалізниця» впевнено перейшла на ринкову колію.

Такі результати — не випадковість і не збіг обставин, наголошують лідери блоку «За єдину Україну!», а наслідок планомірної роботи, економічно доцільного і державницького підходу до галузевих перетворень. І саме в цьому — запорука перемоги блоку «За єдину Україну!» на виборах, яка, за словами Ігоря Шарова, буде істотною, тому що учасники блоку — політики, виробничники, управлінці, науковці — сповідують ідею командної роботи на результат.

Виступаючи перед виборцями в Кіровограді, керівник фракції «Трудова Україна» в парламенті додав, що ті центристські сили, які разом із блоком «За єдину Україну!» після виборів увійдуть до складу парламенту, повинні на тій же основі командності сформувати сталу, по-державницькому зорієнтовану, більшість. Інакше просто виникне необхідність перевиборів. «Україні потрібен дійовий законотворчий орган, а не його популістсько-демагогічна ілюзія», — наголосив Ігор Шаров.

Фото Василя ГРИБА.

Світлим рядком

Довго живе, бо працює

Своє 95-річчя відсвяткував майстер з ремонту автобусів запорізького АТП-12329 Іван Кагасьян. Ветеран пройшов фронтовими дорогами двох воєн, а на його трудовому «спідометрі» вже більш як 81 рік стажу. За словами Івана Киркоровича, секрет його довголіття — робота, яку він не полишає і сьогодні.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

Кулібіни в рідному краї не перевелися

Уже кілька років фахівці однієї з кафедр ХАІ працюють над створенням унікальної установки для гасіння пожеж, яку приводить у дію авіаційний двигун, що відпрацював свій ресурс у небі. Нині дві такі установки вже складено, і вони проходять випробування. За словами фахівців, принцип їхньої дії дуже простий, а ефект перевищує всі сподівання. Залежно від потужності двигуна розпилена маса води влучає у вогняну ціль на відстані від 30 до 300 метрів. Ця установка, закріплена на гелікоптері, за словами її розробників, дає змогу погасити за лічені хвилини лісову пожежу, пожежу під час розливу нафти, ліквідувати займання на хлібному полі. Та й у міських умовах вона не менш корисна. Річ у тім, що на відміну від звичайного пожежного гідранта, який змітає все на своєму шляху і затоплює кілька нижніх поверхів, це пристосування дає змогу загасити вогонь не тільки швидко, а й обачно. Тож і хатнє начиння, і офісна техніка залишаються на своїх місцях. А втім, так само ефективно за допомогою цього винаходу можна осадити пил у кар'єрі, розпилити над полем добрива чи хімікати, провести дезинфекцію на птахофермі. До того ж розробники стверджують, що їхня машина не коштуватиме надто дорого, бо її створено на базі двигунів, які відпрацювали свій ресурс.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Канікули

Карпати чекають не лише на товстосумів

Як організувати відпочинок своїх чад під час весняних канікул? Особливо гостро це питання постає у малозабезпечених та багатодітних сім'ях. Адже частенько їм доводиться думати про більш нагальні потреби — де взяти гроші на їжу чи одяг. Допомогти саме таким родинам та дітям-сиротам покликана програма Київського управління у справах сім'ї та молоді. Так, відповідно до неї, таким школярам надаються пільгові, або й безплатні, путівки в лікувально-оздоровчий комплекс «Трембіта», розташований у горах Рахівського району на Закарпатті. Протягом восьми днів 150 дітлахів ознайомляться з мальовничою природою краю, піднімуться в гори, відвідають визначні місця.

Надія ГОРБАТЮК.

Пам'ять

Друге народження обеліска

Після реконструкції та реставрації відкрито пам'ятний козацький обеліск у селі Мишурин Ріг на Дніпропетровщині. Обеліск цей особливий і вперше був споруджений ще триста з лишком років тому.

Річ у тім, що визвольна війна українського народу 1648 року, яку очолював Богдан Хмельницький, почалася з повстання селян неподалік Жовтих Вод у балці Кам'яний Затон — там, де саме й забудувався Мишурин Ріг. На пам'ять про цю подію ще запорозькі козаки поставили невеликий меморіальний обеліск. Відтоді його кілька разів оновлювали. Та останнім часом він поруйнувався, було втрачено навіть металеву дошку з написом про давнє повстання...

Тепер обеліск знову став гордістю села.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Проблеми

Знову закривають шахти

Іще п'ять шахт на Луганщині плановано закрити нинішнього року. Керівники області не погоджуються з таким рішенням Кабміну і мають намір відстоювати вугільні підприємства, що потрапили до «чорного» списку. В Луганській області вже закрито 35 шахт. А з обіцяних за програмою реструктуризації вугільної галузі 2,6 мільярда гривень область одержала лише близько 600 мільйонів гривень. Десятки тисяч гірників так і не було працевлаштовано. На створення нових робочих місць грошей, зрозуміло, не вистачило.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

Медицина

А світ такий барвистий

У Рівному в обласній дитячій лікарні відкрито офтальмологічний центр. Тут є сучасне медобладнання і діагностична апаратура, дві реанімації — для новонароджених і старших дітей і, звичайно ж, висококваліфікований медперсонал. Тож не дивно, що відсоток одужання високий — імайже 87. На черзі — відкриття центру реабілітації малюків з порушеннями слуху та мови.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Фотофакт

У вінницькому центрі комп'ютерної підготовки «Новий» через захоплюючі ігри діти роблять перші кроки до віртуального світу без шкоди для здоров'я.

***На знімку:** розумну машину опановує першокласник Олександр Молочник.*

Фото Олександра ГОРДІЄВИЧА (Укрінформ).

У системі координат МОП

Виставка

У Національній парламентській бібліотеці України розгорнуто книжкову виставку «Україна в системі координат Міжнародної організації праці». Заклад цей уже понад 30 років є головним зберігачем публікацій МОП у країні. У колекції налічується близько трьох тисяч видань з проблем охорони праці, соціального захисту, підвищення кваліфікації населення. Випущено друкований каталог матеріалів.

Виставка розповідає про діяльність МОП, напрями співробітництва нашої держави з цією авторитетною міжнародною організацією.

Представлені книги, зокрема національним кореспондентом МОП в Україні Василем Кострицею, науково-дослідними інститутами, Мінпраці і соцполітики, видавництвом «Основа» та ін., будуть подаровані парламентській бібліотеці і матимуть електронну версію.

Георгій МІРОШНИК.

Дільничних озброїли... пейджерами

Тенденції

Усіх дільничних інспекторів Тернополя забезпечено пейджерами. За словами начальника міської міліції Мирослава Свистуна, це дало змогу поліпшити оперативний зв'язок з правоохоронниками, швидше реагувати на скарги городян. Для дільничних також виготовили візитки. На картці вказано прізвище, ім'я та координати міліціонера. У міській міліції не бояться експериментувати. Влітку в паркових зонах використовували кінний патруль. Тепер думають посадовити міліціонерів на велосипеди. Третина працівників патрульно-постової служби утримується за рахунок міського бюджету. Місто виділяє кошти на придбання автомобілів, комп'ютерів. Поновлено роботу народних дружинників. В результаті усіх цих заходів злочинність на вулицях, у громадських місцях зменшилася.

Марта ЛІТИНСЬКА.

Тернопільська область.

Поставила наркотики на потік

Кримінал

Справжнє підприємство з виготовлення екстракційного опію виявили правоохоронці в помешканні 31-річної мешканки Світловодська, яка ніде не працює.

Працівники міліції вилучили прес для віджимання наркосировини, механічні засоби для перемелювання макової соломки, 63 кілограми макової соломки і 250 кубічних сантиметрів готового екстракційного опію. Порушено кримінальну справу.

Олег БОНДАР.

Кіровоградська область.

У номер

Миколаїв

«Бриз» отримав морську прописку

Буксир під назвою «Бриз» урочисто спущено на воду на Чорноморському суднобудівному заводі в Миколаєві. Як повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна», особливістю судна, розробленого на замовлення Феодосійського морського порту, є здатність розвертатися на місці на 360 градусів.

За словами головного будівника кораблів ЧСЗ Ігоря Татарченка, це перше судно для вітчизняного замовника, яке виготовлено на підприємстві за останні роки. Нині на заводі працюють над будівництвом ще трьох буксирів.

Маріуполь

Новому вантажникові все під силу

У Маріупольському державному морському порту розпочалися випробування нового крана «Марк-40». Його змонтували субпідрядники фінської фірми «Конкрейн», у співробітництві з якою порт модернізував уже 15 кранів.

Нове «дітище» начинене унікальним електронним обладнанням, яке дозволяє економити енергоресурси і плавно регулювати швидкість. Крім того, відповідно до норм охорони праці, кран оснащено так званим чорним ящиком, завдяки якому можна в будь-який момент зняти інформацію про параметри експлуатації обладнання.

Вантажопідйомність новинки становить 40 тонн, а вартість — 2,5 мільйона євро. Одразу після випробувань фінські партнери розпочнуть монтаж ще одного аналогічного крана, ***повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЩ.***

Футбол

До Японії — без «легіонерів»

Наша національна збірна, на жаль, не потрапила до складу учасників фінальної частини чемпіонату світу, який влітку нинішнього року відбудеться на полях Японії та Кореї. Але український колектив усе-таки побуває в місцях майбутніх змагань планетарного значення. Завтра в місті Осаці відбудеться міжнародний товариський матч збірних Японії та України.

На цей поєдинок наставник нашої команди Леонід Буряк викликав таких гравців: *воротарів* **— Медіна Миколу («Дніпро»), Реву Віталія («Динамо»),** *оборонців* **— Ващука Владислава, Головка Олександра, Несмачного Андрія (усі — «Динамо»), Попова Сергія («Шахтар»), Задорожного Сергія («Дніпро»), Радченка Олександра («Закарпаття», Ужгород);** *півоборонців* **— Лисицького Віталія, Гусіна Андрія (обидва — «Динамо»), Тимощука Анатолія, Зубова Геннадія, Олексієнка Олександра (усі — «Шахтар»), Шищенка Сергія, Зотова Олександра, Закарлюку Сергія (усі — «Металург», Донецьк), Рикуна Олександра («Металург», Маріуполь);** *нападників* **— Венглинського Олега, Серебреннікова Сергія, Мелащенка Олександра (усі — «Динамо»), Бєліка Олексія, Вороб'я Андрія (обидва — «Шахтар»).**

... Вони з'являться у Румунії

А 27 березня в Констанці наша головна команда проведе контрольний поєдинок зі збірною Румунії. І там уже до футболістів, котрі виступають в українських клубах, мають приєднатися: Андрій Шевченко («Мілан», Італія), Олег Лужний («Арсенал», Англія), Віктор Скрипник («Вердер», Німеччина), Юрій Максимов («Вальдхоф», Німеччина), Денис Онищенко («Хапоель», Ізраїль, Тель-Авів), Сергій Ребров («Тоттенгем», Англія), Сергій Скаченко («Мец», Франція), Андрій Воронін («Майнц», Німеччина), Сергій Кормильцев («Торпедо», Росія), Максим Левицький, Дмитро Парфенов (обидва — «Спартак», Росія).

Фотофакт

Унікальний музей олівців відкрито в одній із лабораторій національного університету «Львівська політехніка». Їх, найрізноманітніших, простих чорнографітних, тут майже 1500 штук. Основою експозиції стала колекція доцента цього навчального закладу Іллі Романського ***(на знімку)****.*

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Регіон долає провінційність,

або Вчора, сьогодні і завтра Кіровоградщини

«Сильні регіони — міцна держава!» — проголошено в передвиборній програмі блоку політичних партій «За єдину Україну!».

Про те, як співвідноситься цей заклик з історією, сьогоденням і перспективою розвитку Кіровоградщини, веде мову заступник керівника центрального штабу блоку «За єдину Україну!», керівник депутатської фракції політичної партії «Трудова Україна» у Верховній Раді України Ігор ШАРОВ.

Штрихи історичного минулого

— Ви, Ігоре Федоровичу, народилися, вчилися, працювали в Кіровоградській області та й нині підтримуєте тісні зв'язки з рідним краєм. На його просторах, як відомо, знаходиться географічний центр України. Як позначається це на життєдіяльності регіону? Можливо, тут не так гостро відчувається провінційність?

— Провінційність — поняття досить відносне. Вона долається прилученням до життя усієї країни, до прогресивних устремлінь народу, до кращих набутків, традицій минулого. Зокрема, історія Кіровоградщини, особливо кінця XIX — початку XX століття може багато дати моїм землякам для духовно-практичного утвердження в сучасному житті, подолання почуття меншовартості. Кіровоградцям є чим пишатися. Зокрема, тим, що вони живуть у центральноукраїнському регіоні. Наш край — це унікальне природно-економічне і соціокультурне середовище, перспективний виробничо-технічний та аграрно-промисловий комплекс. Його історичний шлях нерозривно пов'язаний з долею всієї України і позначений помітними здобутками в економічному, соціальному та культурному розвитку.

У період після реформи 1861 року до кінця XIX століття кількість фабрично-заводських і ремісничих підприємств Єлисаветграда (нинішнього Кіровограда) збільшилася вдвічі (до 227), обсяг виробництва на них зріс більш як у 13 разів. 1868 року було споруджено залізничну лінію Єлисаветград—Балта, що дала вихід до моря, і відповідно за кордон. Наступного 1869-го було здано в експлуатацію залізницю Єлисаветград—Кременчук, що з'єднала місто з водним шляхом по Дніпру, а також з Донецьким басейном. Промисловість переважно здійснювала переробку продуктів землеробства і тваринництва. Прискорено будувалися також підприємства для виготовлення сільськогосподарських машин і знарядь, серед яких виділявся завод, заснований братами-підприємцями з Англії Робертом і Томасом Ельворті. Справи тут різко пішли вгору, коли почали випускати машини власної конструкції (молотарки, сівалки, крупорушки тощо), добре пристосовані до грунтів України. Сівалка, що була сконструйована і випускалася на цьому заводі, посідала перше місце за якістю серед аналогів, які виготовлялися і в країні, і за кордоном.

В Єлисаветграді було також понад 500 торговельних підприємств, щороку відбувалося чотири великі ярмарки.

У географічному довіднику видання 1910 року повідомлялося, що місто вирізняється благоустроєм, має широкі бруковані вулиці, бульвари з тополь та білих акацій, устатковане водогоном, освітленням, а також трамвайним сполученням.

Відома і культурно-просвітницька роль Єлисаветграда, що став тоді містом перемоги української культури в боротьбі з русифікацією. Тут було засновано перший професійний національний театральний колектив, що у своєму подальшому розвитку набув слави українського театру корифеїв.

Як зазначалося на проведеній в 1993 році в Кіровограді міжнародній науковій конференції «Центральна Україна як історико-культурний феномен», у пореформений період регіон став важливим економічним, насамперед сільськогосподарським центром. Тут формується тандем степу і моря — міст Єлисаветграда і Одеси, взаємодія яких змінила обличчя Центральної України. Продукція звідси надходила не лише на внутрішній ринок, але й в Західну Європу, в Туреччину, Єгипет та інші зарубіжні країни. Після 1917 року в умовах штучного прискорення індустріалізації, що вело до занепаду сільського господарства, економічна та культурна роль Центральної України, зокрема Кіровоградщини, значно зменшується. І лише в умовах незалежної держави центральний її регіон набув здатності реалізувати свої потенційні можливості, прискорено йти шляхом економічного та культурного розвитку.

Рубежі зростання

— У пресі повідомлялося, що сучасними проблемами Кіровоградщини дедалі відчутніше опікується депутатська фракція «Трудова Україна».

— Провівши у 2001 році кілька робочих поїздок по регіонах України, депутатська фракція «Трудова Україна» у Верховній Раді України визначила для себе найбільш проблемні області, розвиток яких потребує особливого підходу та уваги. Зокрема, після відвідин Кіровоградщини було прийнято рішення про максимальну законотворчу підтримку області, лобіювання її інтересів на рівні уряду й парламенту. І вже цього року після чергової поїздки до регіону впевнилися в плідності наших спільних зусиль. Під час нещодавньої зустрічі з керівництвом області, зокрема головою облдержадміністрації Василем Моцним, було констатовано: сьогодні економіка області, що перейшла на рейки ринкового розвитку, динамічно розвивається, долає кризові явища. І найголовніше: послідовно підвищується добробут населення. Якщо 2000 року фонд оплати праці становив 676 млн. грн., то 2001-го — 819 млн. грн. Середня заробітна плата у 2001 році зросла на 37 відсотків. Збільшено заробітну плату працівникам охорони здоров'я в середньому на 38 відсотків, працівникам освіти майже на 50 відсотків, працівникам культури в середньому на 21,5 відсотка. Ліквідовано борги працівникам установ та організацій, що фінансуються з місцевих бюджетів.

Середній розмір пенсії в області зріс з 71 грн. у 2000 році до 121 грн. у січні 2002 року. У півтора разу збільшилися вклади населення до банківських установ. Обсяг роздрібного товарообігу зріс майже на чверть.

Нинішнього року особливу увагу буде зосереджено на підвищенні рівня середньомісячної заробітної плати працюючих, поки що нижчої від середнього показника по Україні.

— Підвищення життєвого рівня невіддільне від виробничих успіхів. Якщо взяти останнє десятиріччя... З якої часової точки можна найкраще побачити сучасний виробничий поступ області?

— Пропоную взяти як рубіж для порівняння 1998 рік, коли вперше намітилася тенденція до такого зростання. У попередні чотири роки промислове виробництво в області скоротилося більш як наполовину. В 1997 році спад виробництва становив 22 відсотки. Але уже наступного року ситуація поліпшилася, спад змінився на приріст, насамперед в електроенергетиці, кольоровій металургії, хімічній та харчовій промисловості (продукція останньої становила тоді 34 відсотки всього обсягу промислового виробництва). Водночас чорна металургія, деревообробна, паливна, борошномельно-круп'яна промисловість та низка інших галузей продовжували відставати. Високим був рівень бартеризації економіки, що досягав у паливній промисловості — 60, у промисловості будівельних матеріалів — 74, деревообробній — 80 відсотків.

У сільському господарстві в 1994—1997 роках обсяг валової продукції скоротився на 15 відсотків. У рослинництві було досягнуто приросту виробництва на один відсоток, але в тваринництві спад становив 38 відсотків.

— Таким, можна сказати, був старт. А сьогодні?

— 2001 рік Кіровоградщина завершила приростом обсягів виробництва товарної продукції на 14,4 відсотка. І це при досить високій базі 2000 року. Освоєно виробництво 59 нових видів продукції. Вперше за останні роки кількість прибуткових підприємств перевищила число збиткових.

Олександрійський концерн «Лан» уже чотири роки випускає високопродуктивні комбайни для збирання всіх видів культур. Вони здатні скласти гідну конкуренцію зарубіжним аналогам, що засвідчує робота цих машин у різних кліматичних умовах України та Казахстану. Для більш масового просування на вітчизняному та зарубіжних ринках, зменшення ціни реалізації необхідно налагодити їх серійний випуск, що потребує додаткового фінансування на загальнодержавному рівні. Підтримку в цьому пообіцяв Президент України, перебуваючи з робочою поїздкою на Кіровоградщині у грудні 2001 року.

Майбутнє промисловості області багато в чому пов'язане з розв`язанням проблеми Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд. Він розташований на території Долинського району Кіровоградської області і має переробляти руду, що завозитиметься з Криворіжжя. На сьогодні готовність будівництва об'єкта становить 70 відсотків, і поетапне введення його потужності вимагає додаткових капіталовкладень. 8 листопада 2001 року видано розпорядження Президента України про добудову комбінату. Відповідно має бути також прийнято закон України про завершення цього будівництва.

— А як справи в аграрному секторі?

— Кіровоградські чорноземи — еталонні. Але вони не давали повної віддачі в умовах, коли на землі не було справжнього господаря. Про низьку ефективність роботи колишніх колективних господарств і підприємств свідчило уже те, що за всієї їхньої технічної і бюрократично-командної оснащеності в області в 1997 році майже половину загального обсягу сільськогосподарської продукції, зокрема майже весь обсяг картоплі, овочів, 66 відсотків м'яса, більше половини обсягу молока вироблялося у приватному секторі.

І лише з прийняттям відомого указу Президента України щодо аграрного реформування настали радикальні зміни: селяни стали власниками землі, отримали можливість самостійно розпоряджатися своїми наділами.

Із колишніх КСП вийшли із земельними паями 197 тис. громадян області, яким виділено 812 тис. гектарів землі. Більше 93 відсотків з них передали землю в оренду сільгосппідприємствам. Як наслідок, додатково до заробітної плати у 2001 році працівники села отримали 126,7 млн. грн. Крім того, 5,8 млн. грн. орендної плати виплачено власникам майнових сертифікатів.

Подальшому врегулюванню відносин орендодавців і орендарів сприятиме реалізація положень новоприйнятого Земельного кодексу України, який дає змогу усунути цілу низку суперечностей, що мали місце в землекористуванні.

Торік в області обсяг валової продукції сільського господарства зріс на 27,9 відсотка. Отримано рекордний урожай зерна — 2 млн. 840 тис. тонн. Урожайність зернових досягла 36,4 центнера з кожного гектара, зокрема озимої пшениці — 43,4 центнера з гектара. За урожайністю ранніх зернових Кіровоградщина посіла друге місце в Україні. Закладено хорошу основу під урожай 2002 року: озимі посіяно на 475,4 тис. га, або на 109 відсотках до площ, що прогнозувалися. Все це дає змогу розвивати тваринництво: відроджується птахівництво і свинарство, зростає кількість корів у приватних господарствах.

Люди вчаться цінувати і раціонально використовувати те, чим багатий степовий край.

— Чи встигає за змінами в АПК переробна галузь?

— Її підприємства становлять майже половину структури всього промислового потенціалу Кіровоградщини. Однак значну кількість рослинницької та тваринницької продукції все ще вивозять за межі Кіровоградського регіону без переробки, що негативно позначається на показниках ефективності виробництва та бюджетоспроможності області.

Конструювання майбутнього

— Як програмується поступ регіону?

— На кожен черговий рік розробляється програма соціально-економічного розвитку області. Зокрема, з метою закріплення позитивних тенденцій економічного зростання, підвищення матеріального та культурного добробуту населення, посилення соціальної захищеності громадян сесією обласної ради затверджено програму соціально-економічного розвитку Кіровоградщини на 2002 рік. Передбачено забезпечити ефективну роботу всіх промислових підприємств області і вийти на приріст обсягів виробництва на рівні завдань державної програми економічного і соціального розвитку України на 2002 рік.

Здійснюються також програма «Кіровоградщина-2010» та програма розвитку й удосконалення сфери побутового обслуговування населення на 1998—2005 роки. Завдяки їх здійсненню, всупереч економічним труднощам, забезпечується розв`язання господарських та соціальних проблем.

— Що можна сказати про взаємодію виконавчих і представницьких органів влади на Кіровоградщині?

— Як зазначав під час нещодавньої зустрічі з представниками нашої фракції губернатор області Василь Моцний, обласна державна адміністрація виходить з того, що без тісної взаємодії з органами місцевого самоврядування неможливе вирішення актуальних проблем соціально-економічного та культурного розвитку. Між органами виконавчої влади та більшістю місцевих рад склалися ділові стосунки, що дає свої позитивні результати. Насамперед це стосується розвитку аграрних відносин.

Спільними зусиллями райдержадміністрацій, місцевих рад, їх виконавчих органів досягнуто змін на краще в розвитку соціальної сфери: збережено школи, значну частину дитсадків, мережу районних лікарень, фельдшерсько-акушерських пунктів.

Значну роботу проведено в напрямі перебудови міжбюджетних відносин. З прийняттям у червні 2001 року Бюджетного кодексу України формула «від сильних місцевих бюджетів — до заможної держави» починає набувати реальних ознак. Новації у бюджетній сфері сприяють прискоренню позитивних змін у соціально-економічному розвитку територіальних громад.

Завдяки об'єднанню зусиль і конструктивній співпраці виконавчих і представницьких органів влади розв`язуються і матеріально-технічні проблеми розвитку соціально-культурної сфери. Зокрема, 2001 року прокладено 35 км газових мереж, вирішено питання газифікації західних районів області, селища Молодіжного Долинського району. У 2002 році планується прокласти ще 60 км газопроводів.

— Кажуть, у Кіровограді та інших містах області бувають перебої з постачанням води.

— Для забезпечення стабільного водопостачання міст обласного підпорядкування, поліпшення якості питної води передбачено завершення будівництва фільтрувальної станції, блоку очисних споруд, буріння та облаштування артезіанських свердловин у містах Кіровограді та Олександрії. Буде введено в дію майже 25 свердловин у населених пунктах, що нині користуються привізною або недостатньо якісною водою.

— Чи не забуто за гострими виробничими і побутовими проблемами стан справ на ниві культури?

— Без культурно-мистецьких традицій і сьогоденного квітування духовності Кіровоградщину не можна уявити.

Щороку з усіх кінців України прибувають сюди гості на свято театрального мистецтва «Вересневі самоцвіти», що традиційно відбувається в заповіднику-музеї І. Карпенка-Карого «Хутір Надія».

Славу центру української хореографії принесли краєві заслужений ансамбль народного танцю «Ятрань» та народний хореографічний ансамбль «Пролісок» Кіровоградського обласного комплексу хореографічного мистецтва.

Почесне звання «Народний аматорський колектив» присвоєно 183 колективам художньої самодіяльності.

На збагачення культури працюють нині 602 бібліотеки, 150 музеїв, 524 клубні заклади. Обласна бібліотека імені Д. Чижевського користується авторитетом і в Україні, і за кордоном. Набуває популярності у відвідувачів відкритий у 2001 році обласний художній музей.

Значну культурно-просвітницьку роботу ведуть також 9 обласних організацій та відділень національних творчих спілок України, 19 національно-культурних товариств та громадських організацій.

— Мабуть, регіон, у грудях якого пульсує географічне серце України, має бути помітним туристським центром?

— На мій погляд, найбільш реальним і перспективним може і повинно стати якнайповніше використання великого туристського потенціалу колишньої фортеці Святої Єлисавети, від заснування якої, власне, ведеться історія Кіровограда. Цьому може слугувати створення на базі фортеці туристського центру європейського рівня, який проклав би маршрути і до інших історико-культурних пам'яток Кіровоградщини. І, зокрема, до географічного центру України, що знаходиться неподалік від річки Доброї в Добровеличківському районі.

Багата Кіровоградщина й іншими знаменними пам'ятними місцями. У цьому краї свого часу побував Т. Шевченко, який, як відомо, працюючи в Київській археологічній комісії, збирав етнографічні матеріали, історичні документи, змальовував архітектурні та археологічні пам'ятки. Місто Єлисаветград свого часу відвідали Олександр Пушкін, Адам Міцкевич, Ференц Ліст. Кіровоградщина дала світу відомих діячів науки, культури, освіти, господарської діяльності. Це, зокрема, філософ Д. Чижевський, письменники В. Винниченко, Є. Маланюк, Ю. Яновський, І. Микитенко, композитори В. Нейгауз, Ю. Мейтус, художники О. Осьмьоркін, П. Покаржевський, педагог-новатор В. Сухомлинський, знатний механізатор О. Гіталов. Це і діячі уже згадуваного театру корифеїв.

У комплексі з мальовничими, неповторної краси природними ландшафтними територіями об'єкти історико-культурної спадщини. Це, за образним висловом Євгена Маланюка, — наша прекрасна степова Еллада.

— Невдовзі через Україну прокладатимуть трансєвропейські автобани. Здається, один з них територією Кіровоградської області...

— Конкретні маршрути цих автомагістралей ще уточнюються. А сьогодні уже відомо, що через територію області проходитиме автомагістраль «Харків—Одеса». Тому почали хвилюватися підприємці, які обслуговують трасу «Харків—Кишинів». Як повідомляла газета «Галицькі контракти», один із них — власник придорожнього кафе-магазину в селі Павлиш, передбачаючи можливості нової магістралі, уже планує відкрити на ній свої точки обслуговування.

— Прямо Клондайк на дорозі...

— Як бачимо. І заробіток матимуть не лише підприємці, але й ті, хто будуватиме траси, а згодом на них працюватиме. Зростуть прибутки від надання транспортних, туристських та інших послуг.

— Отже, можна вважати, що дорожнє будівництво, туризм — це велика інвестиційна перспектива області.

— Точніше, перспективним для інвестування є подальший розвиток регіону в цілому. Немає сумніву, що його поступ, потенційні можливості дедалі більше приваблюватимуть підприємливих людей, зокрема з інших країн, як колись братів Ельворті з Англії. До речі, в 2001 році в область надійшло прямих іноземних інвестицій у 4,6 разу більше, ніж в попередньому.

Нещодавно в області щиро вітали Надзвичайного і Повноважного Посла Великої Британії та Північної Ірландії Гендлі Сміта. Під час зустрічі з ним в облдержадміністрації відзначалася традиційність співробітництва між цим регіоном України і Великою Британією. У приклад ставилося ділове партнерство Кіровоградщини з графством Стаффордшір, у рамках співробітництва з яким здійснюватимуться конкретні проекти у машинобудуванні, переробній промисловості, освіті, культурі.

— Кажуть, у регіоні з'явився і свій золотоносний Клондайк...

— Геологи відкрили тут два родовища золота — Клинцівське і Юр'ївське. Але парадокс: не вистачає коштів на подальші пошуково-оціночні роботи. Правда, на нинішній рік заплановано їх продовження.

Хочу відзначити і те, що область багата не лише своїми надрами. Як писав поет, золото не тільки під землею, золото у кожного в душі.

Нинішні досягнення засвідчують працьовитість, мудрість та високий професійний рівень жителів Кіровоградщини. Одним з найвагоміших доказів цього є те, що багато моїх земляків відзначено державними нагородами України. Серед них представники різних професій і видів занять, ветерани війни і праці.

— Чи можна назвати кілька персоналій?

— Будь ласка. Так, голова Новоукраїнської районної організації ветеранів Афганістану Сергій Володимирович Боженко нагороджений медаллю «За працю і звитягу», механізатор кооперативу «Агрофірма «Маріампольська» —орденом «За заслуги III ступеня». Директору Кіровоградського обласного комплексу хореографічного мистецтва ліцею-школи мистецтв, художньому керівникові народного хореографічного ансамблю «Пролісок» Анатолію Єгоровичу Короткову присвоєно звання «Народний артист України». Працівники міліції Леонід Миколайович Дерій, Володимир Іванович Макаренко та Володимир Вікторович Стадницький удостоєні медалі «За відмінну службу по охороні громадського порядку».

Щоб лише перелічити усіх відзначених, потрібно багато сторінок газети. А про кожного з них можна написати книжку.

— Чи не плануєте взятися і за цю справу?

— Маю намір підготувати узагальнене видання про нагороджених. Щоб про їхню славу дізналася вся Україна.

Бесіду записав
Володимир СНІТЕНКО.

Лепта правників у законодавчій канві

Наші зустрічі на початку року з директором Інституту законодавства Верховної Ради України, доктором юридичних наук, професором, членом-кореспондентом НАН України Віталієм ОПРИШКОМ стали вже традиційними.

— Отже, над чим працював інститут протягом року минулого?

— Як і завжди, головними завданнями Інституту законодавства залишається законопроектна, науково-експертна, науково-дослідна та науково-видавнича діяльність. Але, звичайно, одним із найважливіших напрямів його роботи була і залишається законопроектна діяльність.

Учені інституту протягом минулого року взяли участь у розробці та доопрацюванні близько 20 законопроектів, що стосуються питань регулювання різноманітних суспільних відносин у найважливіших сферах життя. Деякі з них прийняті Верховною Радою України.

— Минулу сесію парламенту назвали «сесією кодексів», чи брали участь фахівці Інституту законодавства в розробці цих кодексів?

— Звичайно. Так, у складі тимчасової спеціальної комісії з підготовки і попереднього розгляду проектів Цивільного кодексу України та Господарського (комерційного) кодексу України науковці інституту брали участь у розробці та доопрацюванні прийнятого Верховною Радою України Господарського (комерційного) кодексу України. У складі робочої групи здійснювали техніко-юридичне редагування текстів Цивільного і Господарського (комерційного) кодексів України та їх узгодження. А також підготовили проект закону «Про введення в дію Господарського (комерційного) кодексу України».

Але не тільки над кодексами працювали наші фахівці. Особливо приємно підкреслити роботу фахівців інституту над проектами законів, які були прийняті Верховною Радою України, що стосуються соціальної сфери, а саме законів України «Про внесення змін до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» та «Про охорону дитинства».

Також подано до Верховної Ради України законопроект «Про безоплатну правову допомогу».

Доопрацьовували ми і законопроект «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів щодо пенсійного забезпечення громадян», яким пропонується внести зміни до законів України «Про державну службу» та «Про пенсійне забезпечення», спрямовані на поширення пільг щодо пенсійного забезпечення державних службовців на керівників, інженерно-технічних працівників і адміністративно-управлінський персонал державних підприємств та організацій, лікарів, викладачів, учителів і вихователів державних навчальних закладів.

— Ви якось сказали, що всі з названих напрямів діяльності інституту взаємопов'язані. В чому в такому разі полягає науково-експертна та науково-дослідна діяльність, пов'язана з законотворенням?

— Наш Інститут здійснює наукову експертизу найважливіших проектів законодавчих актів шляхом дослідження та аналізу окремих питань законодавства. Торік підготовлено понад 50 інформаційно-аналітичних довідок з окремих питань законодавства та науково-експертних висновків щодо законопроектів і нормативно-правових актів. Зроблено науково-експертну оцінку проектів Податкового кодексу України, Кодексу про місцеве самоврядування України (Муніципального кодексу України), Пенсійного кодексу України, Сімейного кодексу України, аналізувалися деякі законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти.

Науковці інституту проводили фундаментальні та прикладні дослідження в різних сферах законодавчої діяльності та державного будівництва. Але одним із вагомих аспектів науково-дослідної діяльності Інституту законодавства є розробки оптимальних шляхів гармонізації національного законодавства України відповідно до норм міжнародного права. Інститут вивчав досвід правотворчої та правозастосовчої діяльності за кордоном. Здійснено порівняльні дослідження систем та окремих галузей законодавства інших країн. Результати проведених досліджень застосовувалися під час розробки проектів законів, науково-експертної оцінки законопроектів та законодавчих і підзаконних нормативно-правових актів, надання науково-експертних висновків щодо стану законодавства з окремих питань, підготовки інформаційно-аналітичних довідок, надання консультацій і науково-методичної допомоги народним депутатам України, а також під час підготовки та проведення науково-практичних конференцій, участі у «круглих столах», семінарах та інших заходах.

У цих двох напрямах ми працюємо не лише за дорученням керівництва Верховної Ради України, її апарату, голів парламентських комітетів та окремих народних депутатів, а й на прохання органів державної влади, а саме Конституційного Суду України, Центральної виборчої комісії, Міністерства юстиції України та інших державних органів.

— З огляду на це напрошується наступне запитання. Робота інституту багато в чому залежить від роботи Верховної Ради України та інших центральних органів влади, які беруть участь у законотворчому процесі?

— Можна й так сказати. Річ у тім, що одним із покладених на Інститут законодавства завдань є надання комітетам Верховної Ради України і народним депутатам України науково-методичної і консультативно-правової допомоги у здійсненні ними законодавчої та інших видів діяльності. Тому науковці інституту використовували такі основні форми співробітництва, як участь у робочих групах з підготовки законопроектів, підготовка науково-експертних висновків щодо законопроектів та законодавчих і підзаконних нормативно-правових актів, участь у засіданнях комітетів під час обговорення законопроектів, проведення аналізу окремих питань законодавства, надання консультацій з правових питань та науково-методичної допомоги тощо.

Інститут законодавства співробітничав також із вітчизняними та зарубіжними науковими установами, органами виконавчої і судової влади, іншими державними органами, міжнародними організаціями. Наприклад, до 10-річчя з дня проголошення незалежності України та 5-річчя з дня прийняття Конституції України Верховною Радою за участю Інституту законодавства було проведено міжнародну науково-практичну конференцію на тему «Парламентаризм в Україні: теорія та практика». В ході її роботи було проаналізовано та обговорено загальнотеоретичні та практичні проблеми українського парламентаризму, запропоновано шляхи їх розв'язання, що знайшло відображення у схвалених учасниками конференції рекомендаціях.

Як результат, за сумлінне виконання службових обов'язків протягом 2001 року, за високий професіоналізм троє фахівців Інституту законодавства отримали Подяку Голови Верховної Ради України.

— Як мені відомо, торік вийшла ваша монографія «Конституційні основи розвитку законодавства України», в якій досліджуються актуальні теоретичні і практичні проблеми розвитку системи законодавства України. Якими новинками, що вийшли з-під пера фахівців та науковців Інституту законодавства, ви ще можете похвалитись?

— Ми продовжуємо започатковане Інститутом законодавства офіційне видання збірника законодавчих актів «Закони України» (видано 20-й том та підготовлено до видання 21-й), здійснено друге видання коментарю Конституції України.

Видано матеріали проведеної 26 червня 2001 р. міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 10-й річниці проголошення незалежності України та 5-й річниці прийняття Конституції України, під назвою «Парламентаризм в Україні: теорія та практика».

Результати науково-дослідної роботи фахівців Інституту законодавства знайшли відображення в двох збірниках наукових праць, зокрема в 6-му випуску «Парламентська реформа: теорія та практика», де розглянуто загальнотеоретичні та практичні проблеми парламентської реформи в нашій державі. У 7-му випуску збірника, що має назву «Законодавство України: проблеми вдосконалення», висвітлено окремі питання вдосконалення національного законодавства, а також визначено основні напрями цього процесу. Окрім наукових статей фахівців інституту, в цих збірниках опубліковано статті державних та громадських діячів, учених, практиків.

Спільно з Міністерством юстиції України підготовлено та видано науково-практичний коментар «Законодавство України про виконавче провадження», в якому роз'яснюється зміст законів України «Про виконавче провадження» та «Про державну виконавчу службу».

Спільно з Київським національним економічним університетом Інститутом законодавства підготовлено та видано 2-й випуск збірника наукових праць «Правове регулювання економіки».

Результати науково-дослідної діяльності науковців Інституту законодавства висвітлювалися також у наукових статтях, що були надруковані в юридичних виданнях України, зокрема в журналі «Право України», «Віснику Верховного Суду України», а також у газеті Верховної Ради України «Голос України».

— Я знаю, що ваші видання заслуговують на увагу не тільки обмеженого кола фахівців, вони здобули визнання широких кіл громадськості. Наша газета писала про це наприкінці минулого року.

— Справді, видання Інституту законодавства у 2001 році були відзначені преміями та спеціальними відзнаками на IV Всеукраїнському щорічному конкурсі на краще юридичне видання. Так, II премією в номінації «Юридичне індивідуальне монографічне видання» було відзначено книгу «Конституційні основи розвитку законодавства України», а в номінації «Періодичні юридичні видання» за систематизоване висвітлення проблем теорії та практики конституціоналізму в Україні — матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Парламентаризм в Україні: теорія та практика».

Спеціальною відзнакою в номінації «Періодичні юридичні видання» за дослідження проблем парламентської реформи в Україні відзначено також збірник наукових праць «Парламентська реформа: теорія та практика».

Крім того, в номінації «Краще поліграфічне видання» за відмінне технічне редагування та використання високоякісних поліграфічних матеріалів відзначено збірники наукових праць «Парламентська реформа: теорія та практика», «Законодавство України: проблеми вдосконалення», а також монографію «Конституційні основи розвитку законодавства України».

— Типове запитання, але все-таки: над чим працюєте зараз?

— Над проектом Державної програми розвитку законодавства України на період 2002—2006 років. Головним питанням залишається законопроект «Про Верховну Раду України», бо це майже єдиний державний орган, що не має спеціального закону. Продовжуємо працювати над уже відомою темою «Парламентська реформа».

— Дякую.

Бесіду вела
Марина КОВАЛЬЧУК.

Верховна Рада не має свого закону

Технології

Перон «поїде» — вагон залишиться

Загадкове зникнення вагончика «Народної платформи» в комплекті з охоронцем зі столичного вокзалу, пам'ятається, спричинило великий переполох у поборників свободи слова. Телеканал «Інтер», чиїм інтелектуальним продуктом і є передача «Народна платформа», пригрозив невідомим зловмисникам журналістським розслідуванням, звинувативши душителів «вільного мікрофона» у брутальному наступі на право журналістів чесно виконувати свій професійний обов'язок.

Чого більше злякались «душителі», невідомо: але «кляп» з мікрофона зняли, і автор проекту Олександр Пилипець рушив «платформою» в маси — для чесного виконання обов'язку. На рівні теорії ідея і справді була благородна. «Платформа» прибуває на зупинку «народ». Мікрофон передає думку людей: кого і чому вони волевиявлять 31 березня. На відміну від несправного телефона передає зі стовідсотковою точністю: цього вимагає заявлений «жанр» — незалежне дослідження політичних симпатій виборців.

На практиці, крім кількох передач, усе має інший вигляд. Напевно, навіть не дуже уважний глядач помітив дивний перекос телекамер «платформи». Чомусь об'єктив виловлює телегенічних симпатиків лише кількох політичних сил. Решта, за образним висловом Аркадія Райкіна, — «у сні побачиш, не проснешся». Здається, це той випадок, коли фахова майстерність телеколег поза сумнівом. На відміну від їхньої чесності.

Спеціально подаю думки читачів «ГУ», які брали участь в експерименті телеканалу «Інтер», аби автора не запідозрили в тенденційності.

«Через свою наївність я вважав, що так звана «Народна платформа» справді народна, — пише житомирянин В. Соловйов. До речі, колишній депутат Житомирської міськради. — Але прозріння настало дуже швидко... З'ясовується, в нас у виборах беруть участь лише кілька партій. Інших просто нехтують... 22 лютого «Народна платформа» побувала в Житомирі. І я вирішив перевірити, чи підверджуються мої підозри про подвійні стандарти чи ні. Я не перебуваю в жодній партії, але симпатизую двом: «Яблуку» і «Блоку Юлії Тимошенко». Підійшовши до мікрофона «НП», я запропонував підтримати тих, хто реально і конкретно своєю роботою приніс користь Україні. Виступав я під табличкою «БЮТ», хоча, повторюю, не є членом жодної партії. Але... 24 лютого «платформа» продемонструвала виступи прихильників знову-таки тієї самої «чудової сімки». Решта — відсутні за «ненаявністю». Все правильно. Хто платить, той і замовляє музику. Той і вирішує, кого пускати до ефіру, а кого ні, кого слухати і дивитися, а кого взагалі не згадувати».

Хоч як це дивно, але В. Соловйову також пощастило. Принаймні він поспілкувався з мікрофоном. А ось Руслана Р. і до нього не допустили:

«Старанно розкручена «Народна платформа» доїхала і до Миколаєва. Ну, подумалось, нарешті вільний у своєму виборі громадянин може знайти вільний мікрофон. Прямую до таблички з опозиційною назвою. Еге ж, розігнався. «Ви знаєте, нічого не вийде,— розвели руками демократичні журналісти з телеканалу.— Плівка скінчилася». А тим часом симпатики ПЗУ, Наталі Вітренко, СДПУ(о) та ще кількох політичних суб'єктів відводили душу біля сусідніх мікрофонів.

Я, можливо, і повірив би, але як людина, що має до виборів досить пряме відношення (був раніше і буду 31 березня спостерігачем на дільниці), чудово розумію: «немає плівки» — один з елементів виборчої технології. Думаю, їх багато. Вистачить плівки — мікрофон зіпсується. Працюватиме мікрофон — ножиці під рукою... «Народна платформа» широка — для творчості й імпровізації».

А ось як намагався прорватися до ефіру киянин Геннадій Гребенюк. Великий прихильник «справжнього діла, а не порожніх слів», він необачно одягнув нове пальто і не ховав виразно інтелектуального погляду за бомжацьким фінгалом (зазвичай публіка біля мікрофона «Нашої України», наче дібрана «НП» масовка для екранізації Горковського «На дні»). Через те довго був «непомічений» у черзі до таблички «Нашої України». Його наполегливу присутність намагалися зніведювати наявністю «конкурентів» всередині самих симпатиків Віктора Ющенка. Але пан Гребенюк виявив наполегливість: прийшов удруге і втретє. Нарешті його «обласкали» увагою. І навіть мікрофон не зіпсувався. Очевидно, спрацювали «ножиці»: своєї пристрасної промови Геннадій Павлович не почув. Зате побачив заїкуватого дідка, який двома коструб атими фразами витіснив його з ефірного часу.

Таких прикладів дуже багато. Але, мабуть, суть «технології» вже зрозуміла.

Профанація свободи — гірша й підліша річ, ніж наступ на саму свободу. Принаймні в останньому прозоріші схеми й чіткіший поділ: жертва й інформаційний насильник.

«Вагончик тронется, перрон останется», — співала героїня колись популярного телефільму. У нинішній ситуації її пісня мала б зовсім інший приспів: «Платформа тронется, вагон останется, вагон останется, народ останется...» Дай Боже, щоб не з «носом».

Людмила **КОХАНЕЦЬ.**

Відміна прописки — гарантування прав людини

Свобода пересування і вільний вибір місця проживання передбачені міжнародними, в тому числі європейськими, правовими актами. Вони є важливим надбанням демократичного суспільства й офіційно продекларовані в міжнародно-правових актах глобального характеру. Зокрема, в Європейській Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 року (з протоколами 1, 2, 4, 7, 11), яка після її ратифікації у 1997-му Верховною Радою України стала частиною внутрішнього законодавства відповідно до статті 9 Конституції України. Стаття 33 Основного Закону проголошує: «Кожному, хто на законних підставах перебуває на території України, гарантується свобода пересування, вільний вибір місця проживання, право вільно залишати територію України, за винятком обмежень, які встановлюються Законом».

Природний і закономірний крок

Отже, скасування обов'язкової прописки в Україні — природний і закономірний крок у зв'язку із потребою нормативного забезпечення статті 33 Конституції України. Принциповим є те, що для забезпечення інтересів держави і суспільства вкрай необхідно не просто ліквідувати систему прописки, а й здійснити це так, щоб зберегти значну частину функцій, які вона виконувала, переклавши їх на якісно іншу інституцію. Звідси постало завдання щодо створення єдиної реєстраційної системи персональних даних, яка замінила б прописку і водночас не порушила основні права людини.

Звичайно, скасування прописки за наявних в Україні умов не уявляється одномоментним актом, хоча найбільшою мірою така операція була б ефективною в разі її всеохопного характеру. Це дало б змогу уникнути розтягнутого в часі паралельного існування різних систем реєстрації і відповідно — небажаних суперечностей, які можуть супроводжувати цей процес.

Реальним поштовхом до фактичної заміни прописки реєстрацією фізичних осіб, зокрема єдиним державним реєстром, буде передусім прийняття відповідного закону. А темпи такого переходу залежатимуть від цілої низки державних органів.

Законопроекти про єдиний реєстр

Нині на розгляді у Верховній Раді перебуває декілька законопроектів, пов'язаних із скасуванням інституту прописки: «Про Державний реєстр фізичних осіб» (27 вересня 2001 року), «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» та «Про Єдиний реєстр фізичних осіб та державну реєстрацію фізичних осіб за місцем проживання та перебування» (обидва від 5 липня 2001 року). Якийсь із законопроектів, треба сподіватися, візьмуть за основу, і на його базі буде створено оптимальний варіант закону, який забезпечуватиме правове регулювання в такій важливій соціальній галузі.

Варто зазначити, що на законодавчому рівні вже здійснено низку принципових заходів у цій сфері. Зокрема, відповідними законами України скасовано кримінальну відповідальність за порушення паспортних правил; заборонено вимагати дані про прописку під час прийняття на роботу; скасовано адміністративну відповідальність за прийом на роботу без прописки і проживання без прописки. Нещодавно, 14 листопада 2001 року, Конституційний Суд ухвалив рішення про невідповідність Основному Закону дозвільного характеру вибору особою місця проживання.

Якщо зосередитися на розгляді основних завдань впровадження нового інституту реєстрації фізичних осіб, то серед них слід виділити такі:

захист прав фізичних осіб на свободу пересування, вільне обрання місця проживання в межах території України;

врегулювання відносин, пов'язаних з накопиченням персональних даних і забезпечення їх використання за призначенням в інтересах захисту прав людини та національної безпеки держави;

запровадження автоматизованого персонального обліку фізичних осіб;

отримання громадянами гарантованих послуг за місцем реєстрації;

аналіз і прогнозування демографічних процесів у державі, сприяння проведенню переписів населення, виборів, референдумів, опитувань тощо;

спрощення процедури оформлення документів, які посвідчують особу і підтверджують громадянство України.

Варто окремо наголосити на тому позитивному моменті, що ліквідація прописки має важливий морально-психологічний ефект.

Проблема відміни прописки

Проблематичність остаточного зникнення інституту прописки обумовлено переважно рудиментними пережитками попередньої системи. Насамперед у тих правах, що надаються на підставі прописки. Як відомо, встановлена за радянських часів прив'язка усієї соціальної інфраструктури саме до місця прописки громадянина, частково збереглася й досі. Це — отримання пенсій, житлових субсидій, виділення місць у дитячих садках та зарахування до шкіл, медичне обслуговування в поліклініках і лікарнях, надання пільгового лікування тощо. У цьому переліку, зрештою, й одвічне для кількох поколінь радянських і пострадянських часів «квартирне питання». Воно у зв'язку з наявністю офіційних черг на державне житло безпосередньо пов'язане з місцем, де людина прописана.

За територіальним принципом — через прописку тягнеться такий важливий обов'язок громадянина України, як служба в армії. Відомі випадки, коли людина роками може, уникаючи контактів із відповідними органами, фактично «ухилятися» від військової служби.

Важливою функцією запроваджуваної системи реєстрації має бути забезпечення умов для боротьби із злочинністю, зокрема, таким її проявом, як тероризм, а також із нелегальною міграцією. Для нашої держави, що розташована на перехресті міграційних шляхів з Азії до Європи, яка нині відчуває справжній натиск нелегальної міграції, ця проблема вкрай актуальна. Державі з метою гарантування національної безпеки з усією серйозністю слід контролювати потоки мігрантів. Нелегальному проживанню іноземців, про місце помешкання і саме існування яких не знають вітчизняні органи влади, має бути покладено край. Система обов'язкової реєстрації іноземців повинна бути легкою у застосуванні й необтяжливою для них і водночас мати дієвий інструментарій санкцій.

Замість прописки — реєстрація

Головне, щоб збереглa за людиною такі очевидні переваги, як можливість користуватись усім комплексом соціальних послуг, виплат, пільг. Але тут передбачено, що система реєстрації зробить їх зручнішими, оскільки надаватиме доступ до них за місцем реєстрації, тобто місцем реального проживання, а не номінальним місцем проживання (пропискою). Слід також ураховувати, що процедура реєстрації може ускладнити доступ людини до деяких незаконних діянь і в такий спосіб стимулюватиме її законослухняність.

Відповідно до пропонованої системи реєстрації штамп у паспорті громадянина України ставитимуть і надалі, але вже не про прописку, а про реєстрацію. Відтепер у паспорті ставитимуть штамп «зареєстрований» та «знятий з реєстраційного обліку». Ті громадяни, які мають відмітку про прописку, автоматично вважатимуться такими, що зареєстровані за місцем проживання. А підставою для реєстрації інших осіб стануть документи про право власності на житло, дозвіл власника на проживання, договір про оренду тощо. У такий спосіб держава може отримати й реальну картину оренди житла в країні.

Але слід усвідомлювати, що формальне визнання права людини на вільне пересування і вибір місця проживання є лише імпульсом до реальних змін, які розпочнуться лише із створенням системи, що гарантувала б ці права і забезпечувала їх реалізацію.

Потрібно ще належним чином узгодити законодавчу базу із згаданим рішенням Конституційного Суду, оскільки проект тимчасового положення про реєстрацію перебуває у стадії підготовки. Адже за відсутності спеціальної директиви з боку уряду України звичні штампи прописки продовжують з'являтися в паспортах наших громадян. Окрім того, таке узгодження і остаточна ліквідація інституту прописки потребуватимуть змін у низці нормативно-правових актів України, а це, за даними різних фахівців, від 40 до 200 документів.

Аналіз ситуації свідчить: досі проблемним лишається питання про те, що визнання свободи пересування чи вільного вибору місця проживання не узгоджується із гарантуванням збереженості і цілої низки прав, і обов'язків.

Розгорнутий «мінімум» даних

У разі схвалення одного із згаданих вище законопроектів («Про Державний реєстр фізичних осіб») до реєстру фізичних осіб кожному громадянину необхідно буде вносити надто великий, на думку багатьох експертів, перелік персональних даних. Можна уявити, якою складною виявиться процедура збору потрібних для реєстрації документів. Так, у разі прийняття закону на основі цього ж законопроекту треба буде надавати таку низку документів: заяву про реєстрацію, де вказується місце проживання; паспорт; свідоцтво про народження або про належність до громадянства України; свідоцтво про шлюб; військовий білет чи приписне свідоцтво; закордонний паспорт (проїзний документ дитини), необхідний у випадку виїзду людини за кордон на постійне проживання; рішення суду (якщо таке було) про визнання людини недієздатною чи частково недієздатною; довідку з місця роботи із зазначенням посади або довідку з Державної служби зайнятості; довідку з місця навчання; пенсійне посвідчення; документ про освіту, науковий ступінь чи вчене звання.

До того ж, в одному із законопроектів про створення єдиного реєстру фізичних осіб передбачено фіксування, за бажання самої особи, національності, віросповідання, групи крові, а в іншому — ще й резус-фактора, псевдоніма, політичної належності. Перелік таких «додаткових даних» у «випадках, передбачених законодавством», може доповнити інформація про посаду, місце роботи, освіту, науковий ступінь, про обмеження дієздатності, про належність до категорій осіб з певними захворюваннями, про розшук, судимість, зразок підпису особи тощо.

Неважко прогнозувати, що такий розгорнутий «мінімум» необхідної інформації про особу може спричинити негативну реакцію, адже це створює підстави для упередженого ставлення, реальної дискримінації людини тощо. Надто широке коло «необхідних даних», зрозуміло, влаштовує не всіх. Цілі групи та категорії людей з тих чи інших причин уникатимуть фіксації одного чи кількох моментів із своїх персональних даних, і в такий спосіб зменшиться дієвість закону.

На наш погляд, запропонований у законопроектах перелік питань надто широкий.

Фахівці особливу увагу звертають на те, що система санкцій за порушення правил реєстрації в наявних законопроектах не є чіткою і зрозумілою. На думку експертів, порушення правил реєстрації мають каратися відповідною чіткою системою штрафів, відмінних за розмірами для громадян України та іноземців. Останнє необхідне через те, що порушення вимог реєстрації іноземцями може становити більшу небезпеку для держави, аніж аналогічні дії з боку українських громадян.

Кожне нововведення, що має на меті поліпшення стану реєстрації, повинно підтримуватись якісною нормативно-правовою базою. Адже досвід показує, що неоднозначні формулювання, тлумачення та інші прогалини в законодавстві і так створюють небезпечні люфти, які здатні «розростатись» до загрозливих параметрів.

Як відповідатимуть у разі порушення громадянин за подання неправдивих даних, посадова і службова особа, яка несанкціоновано користуватиметься інформацією з реєстру? Якою буде відповідальність: адміністративною чи кримінальною? Як, зрештою, перевірятимуть правдивість поданої людиною інформації про себе?

Радянська система прописки являла собою жорсткий важіль скерування і контролю великих масивів населення. Сьогодні потреби в «тотальному контролі» немає, хоча, слід визнати, є нагальна необхідність боротьби зі злочинністю, зокрема, такими її проявами, як тероризм та нелегальна міграція. І тут певної системи контролю не уникнути.

Доступ до конфіденційної інформації

Однак варто особливо враховувати й те, що нова централізована державна реєстрація фізичних осіб здатна створити певне поле для зловживань і використання інформації негідним чином, наприклад, для незаконних махінацій, а отже — порушень прав людини і громадянина.

Щоб унеможливити масштабне і некероване використання даних із реєстру, закон має містити чіткі формулювання щодо правових механізмів захисту даних, а також — механізмів притягнення до відповідальності тих, хто зловживає ними.

Під великим питанням залишаються гарантії стосовно конфіденційності інформації про кожну людину. Адже можливі незаконні запити і отримання інформації і щодо окремого громадянина, і несанкціоноване використання конфіденційних даних про великі групи населення.

У такому разі не буде виключена, зокрема, можливість використання даних реєстру певними політичними силами для визначення форм впливу на виборців. Якщо до конкретних персональних даних державного реєстру буде такий надширокий доступ і матимуть місце факти використання його у злочинних цілях, то населення неодмінно втратить довіру до реєстру і своїм ставленням до істинності наведених даних нівелюватиме його фактичне значення. Тому, на думку експертів, переважна більшість державних органів, за винятком тих, що займаються правопорядком і державною безпекою, має отримувати лише зведену соціологічну інформацію, а не дані по конкретних особах. Ці дані повинні надходити до абсолютної більшості державних органів і обмежуватися вказівкою прізвища, імені та по батькові і ще, можливо, року народження.

Враховуючи це, прискіпливої уваги потребує спеціальний розгляд тих пунктів законопроектів, де визначено коло осіб та органів з правом користуватись інформацією з державного реєстру. Коло це досить широке: правоохоронні органи і суди, Міністерство оборони та інші законні військові формування, органи управління освітою, юстиції, соціального забезпечення, заклади охорони здоров'я тощо. Передбачено, що навіть закордонні представники матимуть доступ до реєстру, щоправда, з дозволу його розпорядників та Верховної Ради. Разом з тим у законопроекті не виписано заходи, що вживатимуться для захисту інформації, отриманої іноземцями.

Усі органи державної влади та місцевого самоврядування матимуть доступ до реєстру на підставі права «отримання даних, необхідних для реалізації демографічних, соціологічних і соціальних та інших програм, а також для формування списків виборців та учасників інших масових заходів». На перший погляд може здатися, що такі форми використання даних є ніби максимально знеособленими, а тому не становлять якоїсь небезпеки чи незручності окремій людині. Втім, тут можливі серйозні зловживання і фальсифікації, які здатні породити небезпеку для суспільства в цілому.

Експерти вважають, що такий широкий доступ може бути лише до неперсоналізованих, суто соціологічних зведених даних по цілих регіонах. А доступ до поглиблених даних про конкретних осіб повинні мати лише ті органи, які піклуються про безпеку держави та правопорядок.

Безперечно, формулювання «обгрунтований запит» (у законопроекті «Про Державний реєстр фізичних осіб») щодо права будь-якого громадянина отримати довідку про іншого громадянина потребує детальніших роз'яснень.

На наше переконання, закон щодо системи реєстрації має забезпечити максимальну міру конфіденційності поглиблених даних і створити міцні перешкоди для корупції у цій сфері.

Отже, як бачимо, існує низка істотних зауважень і пропозицій щодо відповідних законопроектів, які перебувають на розгляді у Верховній Раді України.

Дотепер не узгоджено остаточно, котрий саме із державних органів здійснюватиме цей реєстр: Міністерство внутрішніх справ чи Міністерство юстиції. Варто також враховувати, які інші органи, хоча б опосередковано, залучатимуться до процесу реєстрації. Які заклади (військкомати, Пенсійний фонд тощо) підтверджуватимуть правдивість інформації, поданої особою про себе.

Скасування прописки — позитивне явище

Розгляд низки зазначених проблем переконує в тому, що відмова від інституту прописки, як загалом позитивне явище, здатна потягти за собою низку проблем, які стосуватимуться значних груп українських громадян.

Слід зважати ще й на те, що перехід до реєстраційної системи персональних даних передбачає значні матеріальні, технічні та фінансові витрати з Державного бюджету, обсяг яких має бути адекватно оцінено.

В умовах сучасної України процес реєстрації фізичних осіб, імовірно, істотно затягнеться в часі. Варто взяти до уваги брак довіри до державних органів, небажання людей зайвий раз вдаватися до «паперових справ» тощо. Помітно й те, що значна частина населення (близько трьох млн. осіб) досі не отримала паспорт громадянина України і живе з паспортами радянського зразка. Специфіка роботи паспортних столів та подібних їм установ, із традиційними довжелезними чергами та термінами надання послуг, теж свідчить не на користь «безпроблемності» будь-яких нововведень у цій сфері. Тут конче потрібно якнайшвидше запровадити в усій Україні Єдину державну автоматизовану систему обліку населення.

Насамкінець, підсумовуючи вищевикладене, з повною переконаністю можна констатувати, що інститут прописки, успадкований від колишнього СРСР, обмежує права людини. Це насамперед стосується свободи пересування та вибору місця проживання в Україні. Тому прописку необхідно скасувати і замінити її реєстраційним обліком осіб, як це практикується в багатьох країнах світу. І сьогодні полемізувати з приводу відміни прописки просто немає потреби.

Нині на розгляді у Верховній Раді перебувають відповідні законопроекти, покликані забезпечити конституційну норму щодо свободи пересування та вибору місця проживання.

Держава мусить максимально потурбуватися, щоб у процесі заміни прописки на реєстрацію в людей не виникли труднощі під час вирішення питань громадянства, житлових, військового обліку, соціально-побутового обслуговування тощо.

Терміни запровадження реєстраційного обліку осіб в Україні, на нашу думку, потрібно визначити лише після створення цілісної системи і механізмів безболісної заміни інституту прописки. І всю увагу фахівців зосередити саме на законодавчому розв'язанні вузлових моментів цієї проблеми.

Треба також усвідомлювати, що успішного функціонування системи реєстрації фізичних осіб у масштабах усієї України можна досягти лише шляхом чітко налагодженої взаємодії тих органів влади і служб у центрі і на місцях, на які буде покладено відповідальність за здійснення нововведень у зв'язку зі скасуванням інституту прописки.

Геннадій УДОВЕНКО,
голова Комітету ВР з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин.

Через прописку тягнеться такий важливий обов'язок громадянина України, як служба в армії

ПЕРЕДВИБОРНА ПРОГРАМА ВИБОРЧОГО БЛОКУ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ «БЛОК ВІКТОРА ЮЩЕНКА «НАША УКРАЇНА»

З нами прийде процвітання, гідність та добробут — на зміну занепаду та розчаруванню

ЗМІНИ ПОТРІБНІ ВЖЕ

У нове десятиліття незалежності український народ входить з почуттям розчарування. Держава не забезпечила своїм громадянам впевненості у завтрашньому дні.

Мізерні пенсії та зарплати поставили народ на межу виживання. Старше покоління, яке пройшло війну і голод, — залишене наодинці зі своїми проблемами. Бідність багатьох сімей призводить до руйнації соціальних відносин у державі. Народом, який звик пишатися своєю культурною спадщиною та господарською вдачею, опановує зневіра.

Час історичних змін настав! Досить нарікати та бути приниженими. Ми маємо усвідомити, що Україна — наша держава, і тільки від нас залежить, якою вона буде завтра.

НАША УКРАЇНА — ЯКОЮ ВОНА БУДЕ

Український народ гідний жити заможніше. Українські родини повинні мати можливість забезпечувати достойне майбутнє своїм дітям. **Для цього потрібна відповідальна та професійна влада, яка здатна об'єднати зусилля різних політичних сил та суспільства в цілому для здійснення рішучих змін.**

Ми відкинули те, що нас роз'єднувало, та утворили єдиний Блок, аби покласти край занепаду та розчаруванню. Нас об'єднує відповідальність за майбутнє України.

Ми побудуємо країну, про яку завжди мріяв український народ. Наша Україна зможе забезпечити всіх роботою та гідними пенсіями.

Повернути моральність у державну політику та побудувати справедливу владу, яка служитиме людям, є справою честі Блоку.

Зміни в країні ми здійснимо не колись, а негайно. Кожен стане господарем у власній державі.

ТВОРИМО МАЙБУТНЄ — ДІЄМО ВЖЕ

Програма Блоку є не просто виборчою платформою, а й першим етапом реалізації довгострокової стратегії розвитку України.

Головні пріоритети нашої політики

будуть спрямовані на продовження фундаментальних суспільних змін, які започаткував уряд Віктора Ющенка

I. Ми запровадимо моральні та прозорі взаємини суспільства та влади

Введемо регулярне звітування органів влади перед громадськістю

Створимо жорсткий механізм громадського контролю за формуванням та використанням державного й місцевих бюджетів

Запровадимо механізм громадського обговорення проектів законів та державних рішень

Поглибимо реформу правоохоронної та судової системи з метою забезпечення її відкритості та викорінення хабарництва

II. Ми побудуємо ефективну економіку заради добробуту кожної людини

Запровадимо зрозумілі та стабільні правила оподаткування для бізнесу

Спростимо процедуру отримання дозволів на започаткування та ведення підприємницької діяльності

Введемо диференційований податок на майно з метою отримання додаткових коштів для підтримки малозабезпечених людей

Здешевимо вартість платних і підвищимо якість безплатних медичних послуг шляхом переходу до сучасних механізмів медичного страхування

III. Ми відновимо європейські традиції розвитку особистості

Розширимо можливості здобуття знань на основі сучасних інноваційних форм навчання

Створимо умови для залучення молоді до політичного процесу

Будемо сприяти молоді в започаткуванні власного бізнесу шляхом надання їй початкової фінансової та інформаційної допомоги

Змінимо принципи оподаткування у видавничій сфері з метою підтримки національного книговидання

IV. Ми використаємо можливості світового розвитку для розбудови заможного суспільства

Сприятимемо формуванню нових регіональних структур для розвитку співпраці з нашими сусідами

Активізуємо процес набуття членства України у Світовій організації торгівлі

Запровадимо європейські екологічні стандарти при створенні і реконструкції виробничих потужностей для покращання довкілля

Забезпечимо тіснішу співпрацю з українською діаспорою та формування у світі єдиної і впливової української спільноти

Перші десять кроків Блоку

будуть спрямовані на негайне вирішення соціальних та економічних проблем, спричинених безвідповідальним ставленням влади до людини

1. Приведемо до влади професійних та непідкупних людей, які будуть відстоювати інтереси громадян
2. Створимо дієвий механізм повернення боргів українським громадянам у зв'язку із знеціненням їхніх грошових вкладів
3. Підвищимо зарплати та пенсії, рівень соціального забезпечення в цілому. Підвищимо соціальний статус працівників освіти, науки та охорони здоров'я
4. Створимо ефективну систему адресної державної допомоги знедоленим, тим, хто її дійсно потребує
5. Створимо дієву систему забезпеченої старості, захисту материнства та дитинства
6. Легалізуємо трудову міграцію шляхом укладання міжурядових угод з країнами, в яких працюють українські громадяни. Це визначить їхній статус, дасть їм юридичний та соціальний захист, регламентує умови та рівень оплати праці
7. Розробимо ефективні механізми кредитування аграрного сектора, його технічного оснащення, придбання та оренди землі
8. Забезпечимо послідовність та передбачуваність економічної політики. Викорінимо хабарництво та свавілля чиновників, ліквідуємо економічне підгрунтя «тіньового бізнесу»
9. Зробимо бюджетний процес прозорим для унеможливлення розкрадання бюджетних коштів
10. Розробимо фінансово обгрунтовані програми захисту молодого покоління від насильства та наркоманії

Результати виконання Програми уряду Ющенка —

основа продовження політики стійкого економічного зростання та соціального захисту

Уряд Ющенка повністю ліквідував заборгованість держави з пенсій, започаткував їх поетапне підвищення

Повернення боргів людям є нашою справою честі. Ми забезпечимо вчасне отримання винагороди за працю, пенсій та стипендій

Реальні грошові доходи населення у 2000 році виросли більше ніж на 6% і вперше продемонстрували тенденцію до зростання

Політика Блоку зорієнтована на потреби простої людини. Ми забезпечимо гідний рівень зарплат і пенсій

Сільське господарство завдяки державній підтримці додатково отримало майже 10 млрд. гривень обігових коштів

Ми захистимо вітчизняного сільськогосподарського виробника від недобросовісної конкуренції і свавілля чиновників та покращимо умови кредитування села

Зменшення бартерних операцій та тіньових розрахунків у 2000 році різко збільшило надходження до бюджету, що дало змогу відчутно розширити видатки на соціальні програми

Ми ліквідуємо тіньові схеми в економіці. Забезпечимо стійке зростання добробуту шляхом підвищення соціальних стандартів

Політика уряду Ющенка вперше дозволила скоротити рівень безробіття в країні. Значно зросла кількість приватних підприємців

Ми забезпечимо нові робочі місця в Україні, створимо можливості для розвитку підприємництва та повернення українських громадян з-за кордону до своїх сімей

Уряд Ющенка вперше в історії незалежної України досягнув стійкого економічного зростання практично в усіх галузях економіки

Ми доведемо на ділі, що лише професійна та відповідальна політика влади, зорієнтована на інтереси людини, здатна забезпечити економічне процвітання народу України

ВІРЮ В ЩАСЛИВУ ДОЛЮ УКРАЇНИ

Ми знаємо, як розв'язати завдання, що стоять сьогодні перед Україною. Справа — за професійною командою, що має політичну волю. Команда «Нашої України» — це компетентні та відповідальні люди, які на практиці довели своє моральне право керувати країною.

Щирість наших намірів та спроможність їх реалізувати підтверджується нашими досягненнями у реформуванні економіки та суспільства. Ми продемонстрували українському народові, що державна політика може бути моральною та професійною, що в Україні може бути патріотична влада, яка діє в інтересах народу і слова якої не розходяться з ділом.

Економіка та бюджет країни починаються з економіки та бюджету кожної окремої родини. Ми зробимо так, щоб наші громадяни були впевнені у сьогоднішньому дні та не боялися за майбутнє своїх дітей і онуків.

«Ми зробили це рік тому — ми відстоїмо інтереси простої людини знову».

Віктор ЮЩЕНКО.

Офіційно

Постанова Центральної виборчої комісії

Про оголошення попередження кандидату в народні депутати України Вітренко Н. М., зареєстрованої в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі та включеної до виборчого списку кандидатів у народні депутати України від виборчого блоку політичних партій «Блок Наталії Вітренко» по виборах народних депутатів України 31 березня 2002 року під № 1

До Центральної виборчої комісії 11 березня 2002 року надійшла скарга від кандидата в народні депутати України Тимошенко Юлії Володимирівни, зареєстрованої в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі та включеної до виборчого списку кандидатів у народні депутати України від виборчого блоку політичних партій «Виборчий блок Юлії Тимошенко» по виборах народних депутатів України 31 березня 2002 року під № 1, щодо порушення законодавства України кандидатом у народні депутати України Вітренко Наталією Михайлівною, зареєстрованою в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі та включеною до виборчого списку кандидатів у народні депутати України від виборчого блоку політичних партій «Блок Наталії Вітренко» по виборах народних депутатів України 31 березня 2002 року під № 1.

З метою всебічного вивчення всіх обставин, про які йдеться у скарзі, та прийняття Центральною виборчою комісією об'єктивного, законного і обгрунтованого рішення, Центральна виборча комісія надіслала запити щодо надання додаткових документів від скаржника та телеканалу «Студія 1+1». Розглянувши зазначену скаргу та наявні в Центральній виборчій комісії документи і відеокасету із записом виступу кандидата у народні депутати України Вітренко Н. М., Центральна виборча комісія встановила, що 7 березня 2002 року в прямому ефірі у прайм-таймі з 22 години до 22 години 45 хвилин на телеканалі «Студія 1+1» мали відбутися теледебати виборчого блоку політичних партій «Виборчий блок Юлії Тимошенко» проти виборчого блоку політичних партій «Блок Наталії Вітренко» з обов'язковою участю кандидатів у народні депутати України, зареєстрованих у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі та відповідно включених до виборчих списків кандидатів у народні депутати України від цих блоків під № 1. 6 березня 2002 року Товариство з обмеженою відповідальністю «Телерадіокомпанія «Студія 1+1» отримала лист № 204 від Міжнародної комерційної телерадіокомпанії «ICTV» з проханням дотримуватись їх пріоритету щодо запрошень кандидатів у народні депутати України взяти участь у передвиборних дебатах з метою уникнення дублювання дебатних пар 7—8 березня на телеканалах «ICTV» та «Студія 1+1», про що було повідомлено учасників запланованих теледебатів.

7 березня 2002 року о 22 годині на телеканалі «Студія 1+1» вийшла телепередача з участю кандидата у народні депутати України Вітренко Наталії Михайлівни, зареєстрованої в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі та включеної до виборчого списку кандидатів у народні депутати України від виборчого блоку політичних партій «Блок Наталії Вітренко» по виборах народних депутатів України 31 березня 2002 року під № 1, яка у своєму виступі звинувачувала кандидата у народні депутати України Тимошенко Ю. В. у скоєнні злочинів.

Відповідно до частини першої статті 51 Закону України «Про вибори народних депутатів України» передвиборна агітація «за» або «проти» політичних партій, виборчих блоків політичних партій, кандидатів у народні депутати України може здійснюватись у будь-яких формах і будь-якими засобами, що не суперечать Конституції України та законам України.

Висловлювання кандидата у народні депутати України Вітренко Н. М. під час прямого телеефіру на каналі «Студія 1+1» 7 березня 2002 року о 22 годині за своїм змістом є порушенням положень частин першої та третьої статті 62 Конституції України.

Таким чином, кандидатом у народні депутати України Вітренко Н. М. порушено вимоги частини першої статті 51 Закону України «Про вибори народних депутатів України», що є підставою для оголошення кандидату в народні депутати України Вітренко Н. М. попередження відповідно до частини четвертої статті 49 Закону України «Про вибори народних депутатів України».

На підставі викладеного, керуючись частинами першою, третьою статті 62 Конституції України, статтею 13, частиною четвертою статті 49, частиною першою статті 51 Закону України «Про вибори народних депутатів України», статтями 11, 12, 14 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», Центральна виборча комісія *постановляє:*

1. Оголосити попередження кандидату в народні депутати України Вітренко Наталії Михайлівні, зареєстрованій в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі та включеній до виборчого списку кандидатів у народні депутати України від виборчого блоку політичних партій «Блок Наталії Вітренко» по виборах народних депутатів України 31 березня 2002 року під № 1.

2. Копію цієї постанови видати представникові виборчого блоку політичних партій «Блок Наталії Вітренко» в Центральній виборчій комісії з правом дорадчого голосу та надіслати кандидату в народні депутати України Вітренко Н. М.

3. Цю постанову опублікувати в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр».

Голова Центральної виборчої комісії М. РЯБЕЦЬ.

**м. Київ,
16 березня 2002 року.
№ 550.**

Уточнення

Унаслідок допущених технічних похибок при підготовці відомостей про кандидатів у народні депутати України, що балотуються в одномандатних виборчих округах, Центральною виборчою комісією вносяться такі уточнення:

Харківська область

Одномандатний виборчий округ № 169

Райковський Броніслав Станіславович: замість слова «Самовисування» читати слова «висунуто Комуністичною партією України».

м. Київ

Одномандатний виборчий округ № 220

Калашников Олег Іванович: замість слова «Загальновійськова» читати слово «Загальновоїнська».

Один — де-факто, другий — де-юре...

Колізії

Печерський районний суд Києва визнав недійсними накази Міністерства транспорту України про усунення з посади начальника Миколаївського морського торговельного порту Валерія Хабарова і призначення виконувачем обов'язків начальника порту Володимира Ємельянова. Але це рішення ніяк не розв'язало проблему, пов'язану з існуванням на підприємстві «двоначалія»: один керує де-факто, другий не втратив цього статусу де-юре...

Восени минулого року керівництво Мінтрансу, спираючись на результати перевірки діяльності порту контрольно-ревізійним управлінням, визнало роботу начальника порту незадовільною і призначило замість нього В. Ємельянова, але сесія міської ради не дала згоди на звільнення з посади депутата В. Хабарова. Крапку над «і» мав поставити суд, що він, здавалося б, і зробив. Та міністерство відразу ж після судового рішення видало наказ уже про звільнення В. Хабарова з посади.

У центрі проблеми — невизначеність із легітимністю керівництва порту. На сьогодні В. Хабаров є депутатом міської ради, до того ж очолює одну з її постійних комісій, а нині балотується у Верховну Раду. І тут йдеться вже не про процедурні порушення (прострочення терміну дії міністерського наказу відносно усунення Хабарова з посади), а про невідповідність дій Мінтрансу ст. 58 Закону України «Про вибори народних депутатів України».

Можливо, крапку в цій історії буде поставлено 1 квітня. А поки що не до сміху, особливо колективу морського порту.

Анатолій РОМАНЮК.

Миколаїв.

Друкується з комп'ютерного набору ЦВК

Люди з териконів

Вуглевидобуток вже контролюється «крутими»

За первинним задумом у Західному Донбасі не збиралися подавати породу на-гора. Коли будувалися шахти, у світі вже існували технології, що не передбачали захаращення й забруднення довкілля високими, як єгипетські піраміди, териконами. Породу залишали під землею у відпрацьованих виробках та порожнинах. Але 40 з гаком років тому в молодому басейні вирішили відмовитися від такої практики. Простіше й дешевше, мовляв, видобувати вугілля за старими схемами — жодної мороки.

Свого часу спробували вже вивезену на поверхню породу повернути назад у шахти, збагачення новодобутої гірничої маси здійснювати просто під землею, а на-гора подавати тільки чисте паливо. Але й цю ідею не судилося реалізувати. Спіткала невдача і намір зайнятися рекультивацією — залісненням териконів. Тому в Західному Донбасі досі просідають, опускаються та заболочуються і навіть провалюються великі частини поверхні, а над териконами вдень і вночі стоїть курява.

— На терикони, — посміхається один із шукачів чорного золота Іван Павлович, — ми й виходимо, як на роботу. Цілими бригадами. Це такий само промисел, як скитники, що стали джерелом існування бомжів, безробітних.

Далі пояснює:

— З породою висипається цілком придатне вугілля. Якщо без надмірних перекурів, за день до ста кілограмів наколупати вдається. Кожному.

— Тонну — за десять днів? А коштує вона...

— Не поспішайте. Ціна, як мовиться, договірна. Стараємося, щоб і нам було добре, і замовникам. Щоб протопити звичайну сільську хату, на зиму треба не менш як чотири тонни. Знаєте, скільки це справді коштує? А мене 15—20 гривень на день цілком влаштовують.

На терикони Іван Павлович спочатку подався без будь-яких планів на майбутнє. Як і його сусіда Петро Степанович та кум Володимир Сергійович. Живуть вони неподалік, у селі Богданівка. Ніякого «транспорту» поперваx не мали — носили торбами, рюкзаками, лантухами. А коли збагнули, що терикони не дадуть з голоду пропасти, бо попит на вугілля «в малих дозах» є, обзавелися «кравчучками», згодом більш потужними «кучмовозами». А потім роздивилися, що вони тут не самі.

— Якось нагодилися браві молодики і пообіцяли підігнати КрАЗ, — пригадує Іван Павлович. — Через скільки, питають, зможете його завантажити? Ми прикинули: це сім тонн, і коли об'єднатися в бригаду, то за тиждень накопаємо. Домовилися про ціну, вдарили по руках і — вперед. Через тиждень хлопці знову кажуть, що є клієнт. Відтоді й пішло-поїхало. Тепер часом і у дві зміни працюємо.

— Тобто і вночі? Але ж небезпечно! Зона посиленого ризику.

— А куди діватися?

Більше Іван Павлович розмовляти не став. Саме поблизу, куди звозиться «видобуток», зупинилася блискуча, мов вугілля, іномарка. З неї вистрибнув «новий українець» з мобілкою біля вуха.

— Це наш «диспетчер», — кинув на прощання Іван Павлович і миттю подався нагору.

Вдалося тоді почути, що териконовий вуглевидобуток вже контролюється «крутими», переважно «кавказької національності». Їх, щоправда, ніхто в очі не бачив. І «шахтарі» не дуже від цього побиваються. Навпаки, так надійніше. Клопотів зі збутом тепер жодних. А заробітки, хоча трохи й менші, ніж раніше, гарантовані й постійні.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

Сумна мелодія лук'янівського «баяна»

В'язень і 2,5 метра «камерної» площі

Репортер

Київський слідчий ізолятор. У народі — Лук'янівка. Адреса — Дехтярівська, 13. Порядковий номер СІЗО теж «щасливий» — тринадцятий (загалом в Україні їх 32). Та й місце розташування ізолятора вельми алегоричне. Спочатку, 1863 року, тут було збудовано церкву. Потім з неї зняли бані й переобладнали у в'язницю. Святе місце порожнє не буває...

Замолювання гріхів не гарантує виходу на волю

Духовною реабілітацією тих, хто ступив на неправедний шлях, у слідчому ізоляторі ось уже кілька років займається отець Павло з благословіння Філарета. Він відпускає гріхи, сповідує, здійснює обряди хрещення тих засуджених, хто увірував.

Торік на прохання одного із ув'язнених отець Павло вперше в історії Лук'янівки вінчав серця закоханих...

Нині тут «замолюють» свої гріхи 3328 осіб (ізолятор розраховано на 3219 місць). Серед них — 237 жінок, 176 неповнолітніх. Сидять переважно за пограбування (460 осіб). 21 «лук'янівець» випробовує на собі відносно нове покарання — «шоковий» арешт. 21 — відбуває довічне ув'язнення. 202 громадянина засуджено за вбивства.

В установах пенітенціарної системи України нині за вбивства відбувають покарання 20 тисяч засуджених.

...Минулого року під час відвідин Уповноваженим ВР з прав людини Ніною Карпачовою Лук'янівки омбудсман розмовляла з молодою 26-річною жінкою, засудженою за вбивства. Три з них було доведено, за кількома провадилося розслідування. На запитання, навіщо вбивала людей, кілер відповіла: щоб самій вижити (заробити на життя). Ця жінка й далі перебуває в СІЗО №13. Але тепер їй уже 27 років. Вона молода, вродлива. Та найкращі роки проведе за гратами. Ну а коли вийде, знову піде вбивати... Така була відповідь кілера на запитання про її майбутній рід занять після звільнення.

«Діти-політв'язні»

Біля прохідної Київського слідчого ізолятора нас зустріли родичі та друзі ув'язнених по той бік паркана. Кожен хотів розповісти представникам преси про своє горе і несправедливість покарання близької людини. Люди один поперед другого розповідали, що там, за гратами, годують погано, умови жахливі, камери переповнені, медичну допомогу не надають.

Голова батьківського комітету «дітей-політв'язнів» Селега Валентина Василівна (так вона себе назвала), дізнавшись, що я з «Голосу України», одразу заявила про свою бажання дати інтерв'ю.

— Тут нині сидять 16 наших дітей. Після важкої голодовки Бойка із залу суду забрали просто до лікарні до відділення токсикології. Решті довелося виходити з голодовки вже на Лук'янівці, де їм не надали медичної допомоги, — повідомила вона.

Омбудсман пообіцяла розібратися з кожним хлопцем, котрий перебуває в СІЗО під слідством у «справі 9 березня». І тоді вже, можливо, клопотати про змінення запобіжного заходу — заміну арешту на підписку про невиїзд.

«Залізна завіса» від неба

«У кожного своя дорога до перемоги!» — читаю на «спортивному» стенді дорогою до адміністративного корпусу ізолятора. Напис вельми символічний для цього місця. Щоправда, ця життєстверднa агітація призначена для персоналу ізолятора, а не для тих, кого вони охороняють. (А даремно.) Ув'язнені з-за грат своїх камер її не бачать. Декотрі не мають змоги бачити навіть блакитне весняне небо. Світ сховано для них за щільними металевими жалюзі, які в народі називають «баянами». Щоправда, за останній рік 80 відсотків цих залізних завіс з вікон Лук'янівки за наполяганням Карпачової зняли. До кінця року місцеве начальство обіцяє замінити й решту «баянів» на грати, що пропускають денне світло.

За словами Уповноваженого ВР з прав людини, цього року під час відвідин київського СІЗО її порадувала наявність спальних місць і триразове харчування для всіх ув'язнених.

На харчування в Лук'янівському СІЗО на одну особу на день витрачають 1 грн. 39 коп. При цьому нас запевнили, що за нормами, розробленими в Інституті гігієни харчування АН України, в СІЗО все виконують. Окрім м'яса.

Ноу-хау шоку і посилки

Передачі в СІЗО, коли вірити начальству, приймають щодня з 7.00 ранку. Ув'язненим належить з волі 8 кг продуктових наборів на місяць. Як заявив начальник Державного департаменту з питань виконання наказів Володимир Льовочкін, нині його відомство клопоче про дозвіл продуктових «спецпосилок», як на пошті, вагою 32 кілограми. Аби годувати арештантів загальними зусиллями.

Утім, додатковий провіант від родичів, з'ясовується, належить тут не всім. У СІЗО триває експеримент. Під так званим шоковим арештом в Лук'янівці сидить 21 особа. Це нова практика покарання. Засуджені до цієї міри (дорослі до 6 місяців, підлітки до 45 діб) перебувають на суворому режимі утримання. Їх позбавлено багатьох місцевих «благ». Завдання такого виправного заходу — призвести до шоку засуджену людину, яка практично в цілковитій ізоляції, щоправда, у якнайстислішиий термін має усвідомити свою провину і стати на шлях виправлення.

«Шоковики» з Лук'янівки просять дозволити посилки й побачення. У СІЗО Карпачова спілкувалася з одним із «експериментальних» засуджених. У нього померла тримісячна дитина. Але за законом батькові не дозволили її поховати і зустрітися з близькими...

Тісно, але не тепло

Загалом у Лук'янівці 350 камер. За нормами нашої пенітенціарної системи, кожний в'язень має право на 2,5 метра «камерної» площі. Але, за словами начальника СІЗО №13 Івана Скоробогача, через перенавантаження цю норму не завжди виконують. Перенаселення — проблема місць позбавлення волі, підпорядкованих МВС та Департаментові з питань виконання покарань.

Під час реформи суди наразилися на серйозну проблему — затримані вчасно не отримують копії вироку і пересиджують.

Ніна Карпачова констатувала: суди перезавантажені, до того ж їх недостатньо фінансують. Тому фактично неможливий нормальний, об'єктивний захист прав людини в нашій державі. Адже суд — влада, яка стоїть на варті прав і свобод громадянина.

У 2000—2001 роках бракувало грошей навіть на конвоювання. Люди пересиджували у слідчих ізоляторах в очікуванні черги на етап.

Суд по телевізору?

Як не перенавантажувати СІЗО особами з регіонів, які очікують на касацію або рішення про апеляцію? На рівні уряду начальник Департаменту з питань виконання покарань Володимир Льовочкін ініціює пропозицію створити в кожному регіоні, в кожній області спеціальні телевізійні студії. В них встановити монітори і забезпечити прямий телевізійний зв'язок із Верховним Судом України.

У такий спосіб зникне потреба етапування до столиці затриманих у регіонах. Правосуддя чинитимуть за місцем затримання та утримання в слідчих ізоляторах. До того ж, буде розв'язано й ще одну складну проблему етапу.

За словами українського омбудсмана, ці етапи, а надто для жінок та дітей, страшніші за саме ув'язнення в місцях позбавлення волі.

Ольга ВАУЛІНА.
Фото Володимира САМОХОЦЬКОГО (Укрінформ).

Порядковий номер СІЗО теж «щасливий» — тринадцятий

Із родовідної щастя

Помилково вважати, що є час нагромаджувати духовні цінності і час віддавати їх людям. Час єдиний і нерозривний.

Так буває: різні явища, різні факти — різномасштабні, різночасові — поєднуються раптом вольтовою дугою простого збігу. І щось висвічується при цьому важливе.

Ми сидимо один навпроти одного, і я відчуваю на собі уважний, доброзичливий погляд Євгена Гінзбурга, який знайомить мене зі своєю першою книжкою. Її авторові напередодні виповнилося 90 років.

— Сподіваюся, мої «60 років в авіації» зацікавлять читача, — посміхається Євген Абрамович.

Посмішка завмерла на вустах, не торкнувшися темно-карих очей. Вони стомлені й трохи сумні, і зморшки біля них — не від сміху. Шлях авіамоториста-випробувача частіше всипано не трояндами. Хоча й троянди без колючок не бувають.

З-під землі — до неба

Він народився на Донбасі. Батька майже не пам'ятає — помер від тифу ще в громадянську. Мати і ростила, і виховувала, як могла. Закінчив гірничо-промислове училище. Працював на шахті електриком, був завідувачем лави. Тоді вся молодь прагнула в авіацію. Мріяв літати і Гінзбург, але вийшло все дещо інакше.

— За комсомольською путівкою у квітні 1931-го приїхав до Запоріжжя, в травні вже навчався в авіатехнікумі, — розповідає ветеран.— Авіації потрібні були кадри.

Ех, коли все це було! Тепер під час зустрічей зі знайомими та друзями ніколи не обходиться без запитання: «А пригадуєш?..»

Чи пригадує він? Нестримно плине ріка часу, багато що стираючи в пережитому. Але десь у глибинах пам'яті залишилися назавжди справи і дні, пригадуючи які, сповнюєшся несвідомої радості або стримуєш непрохані сльози...

Ось він — студент авіатехнікуму, керівник групи, яка працює над створенням двигуна для потреб «Тсоавіахіму». Групу опікує сам Олександр Анашкін.

— Унікальна людина, — каже про нього Гінзбург. —Один із найкращих конструкторів поршневих авіадвигунів. З допомогою Олександра Михайловича ми, студенти, створили двигун для легкої авіації. Завдяки Анашкіну нас, десятьох випускників технікуму, і на завод імені Баранова взяли. Тоді, в 1934-му, мене направили на випробну станцію. Разом із майбутнім генеральним конструктором Олександром Івченком трудилися.

— Так, час летить, — веде далі Євген Абрамович. —Багато забулося, звісно. Проте багато що, відійшовши в минуле, не меркне, назавжди залишилося в пам'яті. Це і є, мабуть, сіль нашого життя. Чи не так? А час... час — річ відносна. Адже життя вимірюється не тільки часом, а й справами.

Справ у нього було доволі завжди. Проте, повернувшись із чергового відрядження, він неодмінно поспішає до термічного цеху заводу, де старшим контрольним майстром працювала Надія Неумивако. Невдовзі, як каже Євген Абрамович, вони, взявшися за руки, пішли по життю разом. Дорогою нелегкою, але щасливою. Та хіба дорога до щастя буває легка?

«Усі щасливі сім'ї схожі одна на одну...» Ви не замислювалися над цією простою і загадковою фразою Льва Толстого? Чим схожі одна на одну щасливі сім'ї? Ну звичайно, не стереотипною зовнішньою однаковістю. Краса є в усьому: у стосунках, почуттях, навіть у розв'язанні житейських проблем. У цю красу і цілив фашизм, руйнуючи і вбиваючи, грабуючи і насилуючи.

Чорний від пилу колись білий картуз і давно вже зірваний голос

Серпень 1941-го. Повним ходом іде евакуація Запорізького моторобудівного заводу. Закінчується навантаження одного з останніх ешелонів. Серед вантажників — учорашніх моторобудівників — я бачу його, Євгена Гінзбурга, 30-річного начальника цього ешелону. Червоні від безсонних ночей очі, чорний від пилу колись білий картуз. Охриплим, давно вже зірваним голосом він віддає останні розпорядження.

— Везли поковки, матеріали, обладнання, що залишилося, — згадує Євген Абрамович. — На платформах. На весь ешелон — два вагони. З собою —тільки необхідне. Виїхав я з командою з 12 осіб, а до Омська привіз, мабуть, півтисячі мотористів. Наших дорогою підбирав...

Євген Гінзбург — надійний як особистість. Він любить свій дім, він знає, як увійти до домівки чужої, як розмовляти з людьми, як їх слухати. Він людина, котра чує, а це означає — людина, яка відчуває людей. Тому ніколи не втрачав життєвої мети. І щемного відчуття самотності зазнав лише тоді, коли смерть розлучила його з Надією Іванівною. Не замкнувся. Взявся за книгу. І сьогодні працює — у свої 90 років він — заступник голови ради ветеранів Запорізького машинобудівного контрукторського бюро «Прогрес»...

Як випросили у Сталіна електричку і по вагону мила та махорки

Тримаю в руках трудову книжку Євгена Абрамовича, в якій ущерть — вдячності. Першу занесено до графи «Заохочення» ще в 1937 році.

— Це — за чудове виконання термінового завдання, —пояснює Гінзбург. — Мені тоді ще й фотоапарат «Зеніт» подарували. А ці — під час війни...

Невдовзі після нашого приїзду до Омська колектив заводу очолив Іван Тимофійович Борисов. У 43-му я у складі делегації літав з ним до Москви. Приймав нас заступник міністра Василь Петрович Баландін. Пермський завод не встигав робити двигуни на бомбардувальник Ту-2. І йшлося про те, щоб ми допомогли пермським моторобудівникам. Івана Тимофійовича прийняв потім Сталін. Його, як розповідав наш директор, цікавили строки серійного виробництва двигуна АШ-82. Борисов запевнив, що наш завод із січня 44-го видасть першу таку потрібну продукцію.

«Треба, щоб із жовтня 43-го! — уточнив Сталін, який не звик до заперечень. — Підготуйте з Баландіним перелік всього необхідного...» Так ми тоді й випросили додатково до всього іншого електричку, вагон мила і вагон махорки. Як працювали? В 42-му народилася наша дочка Світлана, і я, повірте, практично не бачив, як вона росла. Які вже тут вихідні, коли люди гинуть на фронтах!

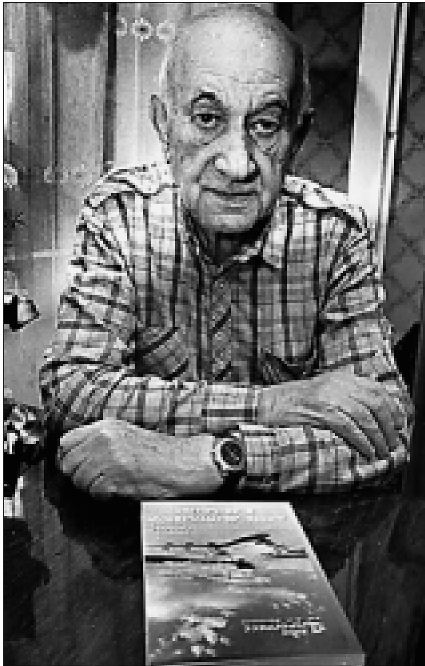
Під час війни Є. Гінзбурга було нагороджено орденами Червоної Зірки та Трудового Червоного Прапора. Згодом до них додалося шість медалей, звання «Відмінник авіапромисловості».

— Євгене Абрамовичу, а як це ви стали раптом заступником директора з ОРСу? — здивований, запитую я, натрапивши на відповідний запис у трудовій книжці.

— Було діло. В 47-му дуже важко жилося заводчанам. І ось начальники цехів висунули мене... Два роки відпрацював. Потім — знову виробництво. Довірили складальний цех, а затим перевели начальником випробного. Там з програмою не все було гаразд, а наближався ювілей Сталіна... Мабуть, на його 70-річчя і Мао Цзедуна запросили. Повертаючись до себе в Китай, відвідав наш завод. І, очевидно, не марно — ми потім передали китайцям виробництво двигуна АШ-82.

Як Хрущов на Ан-10 літав

— А взагалі, — веде далі Гінзбург, — за роки роботи мені доводилося бачитися і спілкуватися не тільки з відомими авіаконструкторами, льотчиками-випробувачами, а й з багатьма

членами нашого уряду. Ніколи не забуду, як терміново довелося готувати літак для Хрущова. Це вже коли я після повернення з Омська очолив експлуатаційний відділ у КБ Івченка.

Зазвичай Хрущов літав відпочивати на Іл-18, а тут раптом чомусь вирішив летіти на Ан-10. Очевидно, вмовити Микиту Сергійовича відмовитися від свого задуму було неможливо. Надійшла команда готувати для Хрущова Ан-10. А річ у тім, що тоді на двигуні АІ-20 під час експлуатації часом «летіли» болтики... І ось я у Внуково зустрічаю всі Ан-10, що прибувають із Києва. Тільки шостий літак був у повному порядку. Доповів. Приїхали з міністерства, главку. Але вже опівночі міністр доручив підготовку літака своєму заступникові, а той невдовзі — своєму. Одне слово, залишився я за відповідального. Щоправда, люди у цивільному від мене — ані на крок. Ну, та нехай...

О третій годині ночі зробив обліт. Усе в нормі. Ан-10 був готовий до польоту. Рано-вранці на аеродром під'їхала кавалькада машин. Мікоян, Дементьєв, Туполєв... Чекали Хрущова. Офіційні розмови змінили анекдоти. Нас, мотористів, ніхто не відпускав. Години через півтори приїхав Микита Сергійович. Короткі проводи. Ан-10 здіймається в небо, а за ним — Іл-18 з ретрансляторами. «Політ іде нормально», — періодично повідомляють на землю. Ми — в очікуванні. Нарешті: «Ан-10 приземлився». Лише тоді нам, мотористам, передали: «Ви вільні». Так це було...

Лінія життя

Перегортаю останню сторінку книги Є. Гінзбурга. Чи щасливий він? Я про це в нього не запитував. Може, взагалі не треба таке запитувати? Чи не аморально розкладати на частини те, що є природною людською сутністю?

Євген Абрамович з Надією Іванівною виростили-виховали дочку та сина. Не в розтраченому, а в примноженому вигляді передали Світлані й Валерію у спадок доброту, непримиренність, переконаність та віру. Ось чому ті почуваються не зайвими на землі, а продовжувачами справи своїх батьків.

Кажуть: «Дім — повна чаша». Для Гінзбургів їхня домівка ніколи не була музеєм рідкісних, але не дуже потрібних речей. Це дім вірності, кохання, взаєморозуміння, довіри. Спільна справа, спільні цілі, спільний погляд на боротьбу добра і зла. В такій домівці ніколи не настане розлад. Дім цей непідвладний стихіям землетрусів байдужості та зради.

Є дві магістральні лінії поведінки: жити для людей або за рахунок людей. Помилково вважати, що є час накопичувати духовні цінності і час віддавати їх людям. Час єдиний і нерозривний.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

Фото Єгора САПРОНОВА.

Тоді на двигуні часом «летіли» болтики...

А Актуально

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення 11 березня 2002 року направила Верховній Раді та Президентові України неполітичну заяву. Прес-служба Національної ради поширює текст цієї заяви.

Неполітична заява Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення

Вибори до Верховної Ради України вийшли на фінішну пряму. І саме у ці дні Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення змушена заявити про безпрецедентний тиск на конституційний державний орган. Маємо всі підстави говорити про брутальне, протизаконне втручання в діяльність цього органу. Стаття 38 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» чітко каже: «Будь-яке втручання у діяльність Національної ради не допускається і тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством України». Ігнорування цієї статті стало практикою. І найприкрішим є те, що порушення допускають саме деякі судові органи, котрі покликані стежити за неухильним дотриманням чинного законодавства. Ми тривалий час вважали некоректні висновки суддів поодинокими випадками непорозуміння. Однак сьогодні ми маємо досить фактів, щоб стверджувати —це вкрай небезпечна для держави і суспільства тенденція.

Показовими тут є кілька так званих резонансних справ щодо ліцензування телерадіоканалів. Так, під тиском впливових столичних політичних сил Господарський суд Києва прийняв рішення про видачу поза усталеною процедурою ліцензії на право користування 30-м телеканалом комунальній телекомпанії «Київ». Це рішення підтвердив і Верховний Суд України, голова якого, як усім відомо, серед перших у списку партії «Єдність». По суті, нас змушують порушити статтю 19 Конституції України і статтю 14 Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

Телекомпанії, підконтрольні особам з сумнівною репутацією використовують судові органи з метою поправити свої фінансові справи. Саме так діє скандально відома телекомпанія АІТІ, котра прославилася спробою знищити телекомпанію «Студія 1+1», а тепер, використовуючи вже відпрацьований судовий механізм, тисне на Національну раду, щоб зайняти місце на каналі УТ-2. Згаявши передбачений законом річний термін виходу в ефір, у результаті чого Вищий господарський суд України визнав її ліцензію нечинною, ця телекомпанія стала вимагати від Національної ради через місцевий господарський суд Києва мільйонного відшкодування за «упущену вигоду». Не чекаючи висновку Апеляційного суду, судові виконавці описують державне майно Національної ради, фактично паралізуючи своїми діями діяльність конституційного органу.

Національна рада жодною мірою не виступає проти виваженого з'ясування судами всіх аспектів прийнятих нею рішень щодо тієї чи іншої телерадіокомпанії. Однак це має робитися кваліфіковано, з урахуванням усіх законних та професійних чинників. Між іншим, таких спеціалізованих судів у нашій країні немає, тому окремі судді перебирають на себе функції інформаційних судів, не маючи достатнього уявлення про особливості організації телебачення і радіо.

Тому ми підтримуємо вимогу працівників телебачення і радіо щодо нагального прийняття відповідного закону про спеціалізовані інформаційні суди і звертаємося до Верховної Ради України сприяти цьому.

Ми також звертаємося до Президента України з проханням звернути увагу Генеральної прокуратури України на факти тиску на конституційний орган і дати їм належну правову оцінку.

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення.

■ *Фотофакт*

*На 15-й звітно-виборчій конференції Одеської обласної організації Національної спілки журналістів головою обрано Юрія Работіна (**на знімку**).*

Фото Олександра СЄРОГО (Укрінформ).

Крим зором «Прозорої влади»

У пік енергійної боротьби чільних політичних сил за право реалізувати свої устремління в парламенті України електорат чує їх настійні обіцянки зробити наше життя заможнішим, а країну багатшою.

У схожих за глобальністю і нечіткістю економічних програмах про розвиток регіонів говориться небагато, хоча економічну стратегію їх поступу і пріоритетів розроблено навіть менше, ніж загальнодержавну.

Водночас успіх у складному процесі трансформації нашого суспільства від командної до ринкової економіки, від авторитарного до демократичного управління залежить саме від процесів, які відбуваються в областях нашої держави. Та голоси з регіонів губляться в розмаїтому хорі центральних політичних, економічних і адміністративних інтересів.

Виняток становлять хіба що особливо амбітні пошуковці впливу на Кримський півострів. Бо саме від результатів нинішніх виборів залежить, яким шляхом піде автономія, адже тут нині в розпалі кардинальний перерозподіл влади.

Андрій Сенченко

Засади «Прозорої влади»

Громадський комітет з такою назвою активно заявив про себе в Криму принциповою позицією відстоювання чистоти і відкритості передвиборної кампанії на півострові в ім'я такої майбутньої влади в автономії, яка має, нарешті, перестати бути «головним болем для Києва».

Лідер «Прозорої влади» Андрій Сенченко, який балотується в депутати Верховної Ради автономії, переконаний: проблеми Криму здатна розв'язати лише ефективна економічна програма. Його однодумці — позбавлені федералістських замашок економісти, юристи, фінансисти, депутати, управлінці, господарники, які об'єдналися на цих засадах, вважають, що Крим спроможний не тягти Україну назад, а стати її потужним локомотивом: бездотаційним регіоном, де стимулом входження у владу для порядних громадян стануть саме практичні діла на благо держави і громадське визнання. Кожен з них переконаний, що в цьому їм допоможе розроблена ефективна економічна програма, яку намагалися втілити в життя, навіть коли вони були в меншості.

У нинішню боротьбу за владу в Криму наймолодший за віком блок кандидатів у депутати Верховної Ради автономії, очолюваний Андрієм Сенченком, поринув тому, що, на його думку, ступінь концентрації влади на півострові перевищує рівень концентрації думки, і жодна з політичних партій, широко представлених у регіоні, не має і навіть не намагається сформулювати програму для Криму, обмежуючись загальниками «про благо бідних». Далі плисти у безвість майбуття третього тисячоліття за волею хвиль півострів не має права. Настав час відповідальності кожного і за кожного з 2,5 мільйона кримчан. Для належного розвитку автономії потрібно наповнити поняття її повноважень передусім в економічній частині, остаточно покінчивши з провокативними спекуляціями деяких навколополітичних функціонерів на ідеї відрубності чи прикриваючи їх «турботами» про федеративне майбуття України.

Без керма і вітрил

Андрій Сенченко вважає, що задекларована перед виборами головними блоками потреба в економічних новаціях і майбутніх перетвореннях у країні перенасичена загальниками. Вся логіка штаб-квартир чільних політичних партій ґрунтується на позиції, що, перемігши на виборах, у центрі зберуться наймудріші представники певної партії і звідти почнуть вчити громадян всієї країни, як жити далі. Шляхи подолання проблем регіонів, вивірені опрацьовані програми, присвячені проблемам регіонально-економічної політики, відсутні навіть в їх крайових представництвах. Якщо й трапляються якісь згадки про це, то йдеться скоріше про певні рекламні ходи, а не виважені думки. Водночас жодної стрункої системи розвитку і піднесення півострова ніхто з осередків місцевих політичних партій не запропонував і досі.

Далі зваблива для електорату обіцянок справа не йде. Але коли люди на місці борються за формування фракцій в кримській Верховній Раді, а відтак і в уряді автономії, то їхні думки мають бути глибшими, детальнішими і зрозумілішими кримчанам і експертам, які зможуть їх оцінити.

На думку Андрія Сенченка, на півострові боротьба за політичну владу розгорнулася передусім між командами комуністів, меджлісу, Куніцина, Горбатова, Дейча і Кисельова, «Союзу» Мірімського, Франчуків і, врешті, «Прозорої влади».

Критикуючи, пропонуй

Економічну стратегію Криму Андрій Сенченко сформулював ще в 1993 році, коли йому, як заступнику прем'єра, доручили відповідати за розмежування повноважень між Києвом і Сімферополем. У перехідний період трансформації Кримської області у автономію, облвиконкому — в уряд, державної системи управління підприємствами — в керування реальною фазою процесу їх приватизації, він наполіг на переході від процесу диригування окремими промисловими об'єктами до управління процесами в сфері економіки на новій інтелектуально-інноваційній основі засад сталого розвитку.

Формальна логіка підказувала: щоб не просто називатися Верховною Радою чи Радою міністрів, а реально керувати процесами в автономії, потрібно управляти фінансовими, матеріальними і кадровими ресурсами. Без цих складових говорити про програму розвитку краю неможливо. Статус Криму в розумінні можливостей повноважень управляти кожним з цих ресурсів стрімко еволюціонував завдяки сформульованій того року ідеї одноканального бюджету. Хоча більше ніколи і нічого стрункішого на цю тему не пропонував жодний склад усіх наступних урядів, одноканальний бюджет, долаючи жорстку протидію, з успіхом відпрацював усього два роки і був зруйнований з подачі Валерія Пустовойтенка.

Перемогли давні постулати про те, що Крим, як дотаційний регіон, самостійно не виживе. Відтоді «економічний тягар держави» справді почав неухильно падати вниз. Якщо в 1993-94 роках півострів збирав на своїй території 380—450 мільйонів доларів податків, то через два роки цей показник упав на третину. При тому, що виникла потреба й автономії брати участь в загальнодержавній програмі повернення, влаштування й інтеграції депортованих. Адже рівень їхнього життя, як і всіх кримчан, має залежати не від фінансових впорскувань з Києва, а від економічних успіхів півострова. Поменшав бюджет автономії, зокрема, й через масовий бюрократичний переділ власності півострова. Оскільки з розвалом Союзу було втрачено і його централізовану систему управління методом керування здалеку, Крим відпустив усі свої підприємства в оренду і отримав справних платників всіх податків у бюджет.

Та з 1995 року, оголосивши оздоровниці власністю України, їх не приватизували, а негайно поділили фіскальні й інші відомства. Всі підприємства відразу звільнили від податків, що миттєво і відчутно зменшило кримський і загальнодержавний бюджет та спричинило перекоси в соціальній ситуації. Бо з'явилися сховані від бюджету додаткові пільги для чиновників, приховане від народу додаткове фінансування органів влади. А ще — підґрунтя для достатньо масштабних зловживань, коли частина пільгових путівок іде чиновникам, а частина продається.

Сьогоднішню ситуацію з бюджетом автономії інакше як катастрофічною не назвеш. Новий уряд вчасно його не захистив, а лівому крилу Верховної Ради загострення економічної, а відтак — соціальної і політичної ситуації, потрібне для передвиборчого ужинку голосів. Нині чимало глав районних адміністрацій вимушені випрошувати в банках комерційні кредити для фінансування бюджетних витрат. При тому, що в жодному з бюджетів статті витрат на погашення банківських відсотків не передбачено. Так люди стають заручниками політичної ситуації.

Де ж вихід?

Він у тому, що бюджет має бути таким, що мобілізує, чітко зав'язаним на результатах праці й хоча б мінімально достатнім для забезпечення витрат, які тягне на своїх плечах держава. Шлях до розв'язання цього завдання у створенні залежності: чим ліпше Крим працює, тим краще живе. Все додатково зароблене має не вилучатися, а залишатися на його території. Андрій Сенченко знає, як наповнити бюджет, справедливо поділити з Києвом і, нарешті, не дати його розікрасти. В його економічній програмі представлено всі ці складові. Наповнити бюджет автономії можуть курорти, сільське виробництво і промисловість.

Від промисловості швидкого сплеску, адекватного за масштабами розв'язанню проблем Криму, очікувати не доводиться. Хоча обнадійливий процес появи кінцевих власників на головних підприємствах півострова і оживання провідних галузей вже відбувається, та складні, енергомісткі кримські виробництва вимагають значних інвестицій, підвищення своєї конкурентоспроможності і просування на ринку.

Роки потрібні, щоб подолати відставання в селах, які опинилися далеко позаду сусідніх областей України. Кримському селу треба допомогти розвинути земельну реформу, перейти до цивілізованого ринку землі, створити безконфліктну систему реєстрації прав власності.

Підтягти за собою село і зробити найшвидший ривок зможе насамперед курортна сфера. Всі інвестиції тут робить природа: жадані сонце, море і ще не зіпсовані ландшафти. Насамперед треба припинити практику податкових пільг елітних оздоровниць. Починати піднесення потрібно з найшвидшого повернення поділених між відомствами оздоровниць. Їх слід дозволити приватизувати не посередникам-перекупникам, а остаточним власникам, які вкладуть в них гроші, ефективно адмініструватимуть, а значить приноситимуть прибутки і платитимуть податки.

З'явилася тенденція до збільшення прибутків — треба справедливо поділити їх з центром. Принцип, сформульований ще в 1993 році для Криму, прийнятний для всіх регіонів України — кожен бере участь у фінансуванні загальнодержавних витрат пропорційно населенню, території і специфіці краю. Для автономії ідею сформульовано так: Крим без Севастополя — це 4,3 відсотка населення і території України, тож відповідно має бути і його частка в загальнодержавних витратах.

Кількість мешканців характеризує рівень витрат на соціальну сферу і певною мірою економічний потенціал. Частка території з урахуванням природних, кліматичних чинників, наявності природних копалин і підприємств — обсяг витрат на інженерне забезпечення шляхами, зв'язком, енергетикою... Оскільки чиновництво любить відносити до загальнодержавних витрат усе (аж до власних розваг за кордоном), свого часу було визначено 28 статей, і можна було чітко визначити, що в зарплаті Президента 4,3 відсотка грошей автономії — податки, зібрані з кримчан. Нарешті можна гордо сказати: «Я плачу зарплату Президенту, утримую армію своєї країни, силові структури, допомагаю в надзвичайних ситуаціях».

— Сьогодні це інші статті, але апробований нами принцип показав, що Крим здатен його витримувати чітко, — каже Андрій Сенченко. — Добре було б, якби й держава, взявши ці 4,3 відсотка, зафіксувала ті витрати, а все, що зароблено понад цю межу, має йти на розвиток регіону. Важливо й те, що такий справедливий для всіх областей підхід не вестиме до федералізму адміністративного влаштування України. А для того, щоб бюджет не розікрали, мало обрати чесних людей у процесі виборів, важливо запровадити прозорий, гласний і відкритий механізм роботи нової влади. Один з перших документів, написаних мною в уряді, називався «Про порядок закупок за рахунок бюджетних коштів», — згадує Андрій Віленович.

Тоді було важко застосувати ці принципи, зараз порядок тендерних закупок став модою, впроваджено зверху. Але публічно і гласно закуповується кілька стільців для школи, а тихо — право продати бюджету паливо на десятки мільйонів.

Щодо державного управління матеріальними ресурсами, то в керуванні залишками державної власності і частками різних підприємств, що їй належать, головний акцент припадає на землю. Кошти від приватизації не повинні потрапляти в бездонний спільний казан, а мають іти на цільове інвестування.

Тоді буде менше випадків заниження ціни і держава під громадським зацікавленим контролем отримуватиме значно більше. Земельне питання ускладнює стан інвентаризації, економічної оцінки, розбиття на ділянки, закріплення прав власності на півострові законсервованих вже багато років. Досі менше половини землекористувачів мають правоустановчі документи. Є приклади розпаювання землі за картографічними матеріалами 1946 року, приписок ще з радянських часів. Кількість неправильно виконаних земельних планів вражає. А це катастрофа з точки зору інвестора, прав власності, наслідування, розпаювання. Тому податок на землю сплачується за найневірогіднішими показниками. Водночас 22,5 тисячі квадратних кілометрів території півострова можна прорахувати до сантиметра, а плату до копійки. Головний ресурс країни потрібно проінвентаризувати, зробити сучасні цифрові карти, провести оцінку конкретних ділянок землі згідно з кадастром, видати правоустановчі документи, визначити всі кордони ділянок. Для цієї масштабної роботи свого часу було створено Єдиний цифровий територіальний кадастр. Сьогодні замість цивілізованого ринку землі маємо тіньові оборудки. На чорному ринку землі тепер ціни від 2 до 8 тисяч доларів за сотку. Приміром, у зоні Фороської селищної ради відведено 72 гектари землі. Ціна її не менше 30 мільйонів доларів. Це 20 відсотків річного бюджету Криму. Цих коштів вистачить, щоб зробити в нині занепалому Форосі рай, який після реклами дасть прибутки вже наступного року. Така ситуація і в Алупці, Новому Світі, Сімеїзі, Судаку, всьому Південнобережжі.

Для того, щоб згорнути чорний ринок землі, брати податки з кожної угоди, треба провести оцінку конкретних ділянок землі згідно з кадастром, функціональне зонування територій і відкрито продавати землю людям з чесними деклараціями про прибутки. Унікальні матеріальні ресурси Криму здатні буквально озолотити його в найкоротший час.

Щодо управління кадровими ресурсами, то чи доцільна така зайва концентрація влади в країні між регіонами і центром, між гілками влади всередині центру? Сьогодні Крим не впливає на призначення номенклатури, бо тут, крім необхідних силових структур—хребта країни, надто багато призначень автономних дубляжів загальнодержавних структур. Потрібна номенклатура державних кадрів автономії лише з посад, які відповідають за безпечну життєдіяльність кримчан та сталий розвиток економіки. Ці структури повинні формуватися на півострові на очах органів влади, яку обирає народ, і мають бути підзвітні йому, а не високому столичному чиновництву, яке нерідко вирішує кадрові питання у прив'язці до певних політичних течій чи ситуацій.

Якщо Криму виважено наповнити повноваження у кожній з цих сфер і при цьому запровадити прозорі механізми роботи підзвітної влади (щоб не допустити можливості призначати свояків, сватів і братів, аби корупція не опустилася просто поверхом нижче), півострів розквітне на очах. З такою програмою йде до людей «Прозора влада» — найсильніша команда категорії сорокарічних політиків, готова дискутувати про стрункість її засад з будь-якою політичною силою, представленою в Криму.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Закони мають дійти до кожної військової частини

 У комітетах ВР

Лише за останні два роки з ініціативи парламентського Комітету з питань національної безпеки та оборони Верховна Рада України прийняла більш як 60 законодавчих актів. І що найголовніше — більшість із них підписані Президентом і вже діють. Прийняття цих законів значно розширило можливість подальшого розвитку Збройних Сил України, а ратифікація міжнародних та міждержавних угод ще раз надала можливість нашій країні заявити про себе на міжнародній арені, як про повноцінну, миролюбну державу. Про це розмова нашого кореспондента з головою комітету Борисом АНДРЕСЮКОМ.

— Роботу комітету можна розділити на дві частини: до так званої оксамитової революції і після. Відбулася зміна його керівництва. Але, незважаючи на це, протягом роботи парламенту третього скликання комітет працював досить плідно. За оцінкою і військових, і цивільних фахівців, вдалося створити досить цивілізовану, демократичну правову законодавчу базу діяльності силових структур. Навіть на Заході визнають, що для Збройних Сил України Верховна Рада України прийняла законодавчу базу, яка відповідає європейським і світовим вимогам.

Схвалено низку важливих законів стосовно Служби безпеки, прикордонної служби — «Про розвідувальні органи України», «Про Службу безпеки України» в новій редакції, «Про Державну прикордонну службу України». І, що, на мій погляд, найважливіше, — низку законодавчих актів, які реально захищають соціальні права військовослужбовців і членів їх сімей.

— Ураховуючи тяжке економічне становище в нашій державі, питання соціального захисту військовослужбовців виходить на перший план. Що зроблено депутатами для їх вирішення?

— Комітет левову частку часу приділяв саме цим питанням. Вдалося прийняти нові редакції законів про пенсійне забезпечення військовослужбовців (на жаль, він поки що не підписаний Президентом), про соціальний захист військовослужбовців і членів їх сімей.

Із закону про Держбюджет-2002 Верховна Рада, на мій погляд, справедливо вилучила 48 статтю, яка фактично перекреслювала дію законів щодо соціального захисту всіх людей у погонах — працівників СБУ, МВС, внутрішніх військ, прикордонників. Пощастило провести важливий документ — закон про внесення змін до закону про оподаткування. Згідно з ним підприємства, що працюють на певній території, півтора відсотка від свого прибутку перераховують на спеціальний рахунок для будівництва житла військовослужбовцям і членам їх сімей.

Однак залишилося найскладніше — забезпечити надійний контроль за виконанням цих законів, прискорити їх реалізацію. І тут дуже багато залежить від Кабінету Міністрів і місцевих органів влади. Сьогодні я часто зустрічаюся з військовими в регіонах і бачу, що, на жаль, велика кількість законів до них ще не дійшла.

— Наскільки законодавчо врегульовано проблему реформування Збройних Сил?

— В Україні нині діє програма реформування Збройних Сил до 2005 року, яка визначає чіткі пріоритети — перехід на менш чисельну, але краще технічно оснащену й озброєну армію, яка працюватиме з урахуванням нових реалій у світі. Виділено три етапи переходу вітчизняних Збройних Сил на контрактну, тобто професійну, систему служби. До 2005 року ми матимемо приблизно 30 відсотків контрактників, до 2010-го — приблизно 50 і з 2017-го — повністю 100 відсотків. Це також забезпечує соціальні гарантії військовикам. Адже контракт визначає не лише обов'язки військовослужбовця, а й обов'язки держави, Міністерства оборони, тобто гарантії тому-таки військовослужбовцю. Це цивілізує відносини між військовими.

Проте сьогодні постає нагальна потреба в подальшому поліпшенні на якісно новій правовій основі діяльності всієї воєнної організації держави. Удосконалення законодавства у цій сфері, на думку членів комітету, має здійснюватися за такими основними напрямами: перегляд тексту Концепції національної безпеки України та Воєнної доктрини України. Це дасть змогу ще більше розширити поле діяльності Збройних Сил України та сприятиме повноцінній реалізації Державної програми реформування і розвитку Збройних Сил.

— Нині багато мовиться про потребу цивільного контролю за Збройними Силами. Чи є вже якісь законодавчі напрацювання з цього питання?

— Це питання набуло величезного розголосу в суспільстві. Дехто вважає, що призначення цивільного міністра оборони автоматично забезпечить цивільний контроль за діяльністю Збройних Сил. Я так не вважаю, бо цивільний контроль — це не лише міністр оборони. Має бути вироблена струнка система демократичних заходів та інституцій, які забезпечили б цивільний контроль. І насамперед це потрібно закласти в законодавстві. У комітеті вже напрацьовано проект закону «Про цивільний контроль за воєнною організацією держави». Нині його направлено на експертизу до Женевського центру демократичного контролю за Збройними силами, очікуємо на його моніторинг і рекомендації. Хотілося б, аби цей закон відповідав демократичному західному законодавству.

— Ви також цивільна людина, і ваше призначення на посаду голови парламентського Комітету з питань оборони і національної безпеки два роки тому було досить несподіване...

— Так, досі я займався проблемами державного будівництва і самоврядування, захистив докторську дисертацію саме з цієї теми. Але коли Верховна Рада затвердила мене на посаду голови оборонного комітету, я надзвичайно відповідально поставився до нових обов'язків. Підняв усю законодавчу базу, сам сів за книжки, підтягнув теорію, заглибився у практичну реалізацію законодавства. Вирішив сам вникати в кожне питання, а не лише користуватися порадами помічників і консультантів, секретаріату. Сьогодні мені досить легко працювати в цій царині. По-перше, дуже цікаво, по-друге, хочеться фахово вирости.

— Які законодавчі «борги» залишаться парламенту наступного скликання?

— Без роботи він не сидітиме. Наступному парламенту належить прийняти два основоположні документи в новій редакції — Концепцію національної безпеки і оборони держави і Воєнну доктрину. Над цими документами потрібно працювати спільно з Радою національної безпеки і оборони, відповідними службами. Уже влітку парламент фактично був готовий їх розглядати, але події 11 вересня у США і світі змусили по-новому подивитися на ці документи, з урахуванням боротьби з міжнародним тероризмом. Нині ця проблема потребує концептуально нового погляду, тому ці документи відкликано. Їх доопрацьовують відповідно до міжнародного досвіду і сучасної ситуації у світі.

Розмову вела Юліана ШЕВЧУК.

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

 Думки з приводу

Володимир ШКІДЧЕНКО, Міністр оборони України

— Як і будь-який складний та масштабний процес, реформування і розвиток Збройних Сил часом супроводжуються певним негативом, а зважаючи на особливості їх бойової підготовки — інколи й трагічними випадками. Цьому є і суб'єктивні, й об'єктивні причини.

Головна проблема періоду реформаторства — недостатнє фінансування, недосконалість законодавства і нормативно-правової бази. Через це з великими труднощами йде процес передачі органам місцевої влади військових містечок та інфраструктури, яка вивільняється внаслідок реформи, що її проводять. Аналогічні проблеми і з утилізацією зайвого озброєння, техніки, баз, складів. І весь цей комплекс проблем змушене самостійно розв'язувати Міністерство оборони.

Питання військово-технічної політики — одне з найгостріших у загальному процесі реформування Збройних Сил.

Головна проблема у його вирішенні — фінансові обмеження. Торік ми кардинально переглянули пріоритети в цій сфері діяльності. Основні потоки матеріально-фінансових ресурсів спрямовано на об'єднання і частини Передових сил оборони, що дало змогу підвищити готовність їх озброєнь та військової техніки. Крім того, в 2001 році в рамках міжвідомчої робочої групи йшло доопрацювання проекту Державної програми розвитку озброєння та військової техніки на період до 2010 року. В проекті представлено збалансовану за завданнями, етапами та матеріально-фінансовими ресурсами програму військово-технічної політики держави на довгочасну перспективу.

Є відчутні результати і в не менш важливій сфері — соціальному забезпеченні захисників Вітчизни. Сьогодні військовослужбовці стабільно отримують грошове забезпечення, ліквідовано майже всі борги у зарплаті, зрушено з «мертвої точки» процес будівництва житла.

Записала Ольга ВІТЕР.

Микола СЕЛЮК, полковник Збройних Сил України, член «Товариства українських офіцерів»

— На зустрічі зі студентами Національного авіаційного університету Міністр оборони заявив, що розбудову Збройних Сил України завершено, а на військовому параді на честь 10-ї річниці незалежності повідомив про це уже всьому суспільству! Якщо розбудову ЗС України завершено, то звідки тоді з'явилися проблеми об'єднання чи створення нових видів Збройних Сил, нові органи управління військами?

Україні потрібен орган, який боровся б за дотримання прав військовослужбовців, чи то в складі інституту Уповноваженого Верховної Ради, чи то в складі управління цивільного контролю при Президентові України або парламенті.

Сама суть цивільного контролю за Збройними Силами з боку Верховного Головнокомандувача ЗС України сумнівна. Виходить, стежити треба за самим собою, тому це не зовсім вплітається у поняття цивільного контролю. Парламентський контроль як складова частина цивільного контролю через створення інформаційно-аналітичного центру, безперечно, був би не лише дієвим і ефективним, а й демократичнішим та об'єктивнішим.

Записав Іван ІЛЛЯШ.

 Актуально

Лінгвісти чи судді?

Дванадцятого березня «ГУ» опублікував рішення Конституційного Суду з багатостраждальної справи про державні гарантії незмінності оподаткування для спільних підприємств. Із нього випливало, що пільги, раніше надані підприємствам з іноземними інвестиціями, скасовано не буде. І ось новий поворот подій.

Уперше за більш як п'ятирічну історію діяльності Конституційний Суд змінив своє рішення. Рішення у справі № 1-17/2002 про оподаткування підприємств із зарубіжними інвестиціями, ухвалене 29 січня 2002 р. на користь СП, протрималося трохи більш як місяць з часу його оголошення. Протягом трьох років до цього, перебуваючи між двох вогнів — Конституцією та державними гарантіями інвесторам, з одного боку, і з другого — непереборним бажанням виконавчої влади хоч би що прибрати «горе-пільговиків» з дороги, КС усілякими способами ухилявся від прийняття рішення щодо СП. І як виявилося, чи то точку зору КС не так зрозуміли, чи то суд когось не зрозумів, але склалася ситуація, як з комою у фразі «карати не можна помилувати». Народна мудрість каже: «Що написано пером, того не витягнеш волом.»

А річ у тому, що КС вирішив змінити регламент. На перший погляд здається: нічого особливого, змінили, з ким не буває. Суди загальної юрисдикції інколи вдаються до такої можливості. Внесення свого роду правок у прийняті рішення — не нововведення і в інших державах, де діють органи конституційної юстиції. Але Конституційний Суд України вирішив піди далі. Не очікуючи, поки в Конституцію і закон про Конституційний Суд України буде внесено відповідні зміни, КС своїм вольовим рішенням «всього-на-всього» вніс доповнення до свого регламенту та встановив, що відтепер він сам може роз'яснювати ухвалені ним рішення, виправляти допущені неточності, описки та ін. Як-не-як нові повноваження, і вони мають бути прописані в ст. 150 Конституції. Виходить, що для Конституційного Суду України Конституція далеко не головне джерело права, яким слід керуватися під час здійснення конституційного правосудця?.. Чому б не скористатися «освіженим» регламентом, а раптом пройде...

Перше питання, що постало після такого далекого від конституційності нововведення, було швидше надією, що нові повноваження КС не буде використано до того часу, поки вони не знайдуть своє відображення у законодавстві. Але, мабуть, одразу переконавшись у своїй «правоті», КС визначив, що у прийнятому ним рішенні з СП допущено помилку, і, не гаючися, усунув її, змінивши суть рішення з точністю до навпаки — слова «є підставою для відмови як у поданні, так і в припиненні» замінено на слова «є підставою як для відмови у наданні, так і для припинення».

Гарний же початок. Невже всі надії на остаточність рішень Конституційного Суду луснули, як мильна булька, і відтепер будь-яке рішення під виглядом виправлення описки, неточності тощо можна переписувати у подальшому, як душі заманеться? До кого ж тепер звертатися щодо правосуддя? Адже КС — єдиний і остаточний, хто може його вершити.

Репутація — наріжний камінь влади, і з її допомогою можна вселяти страх і перемагати. Варто, однак, їй похитнутися, і можна стати вразливим і зазнавати нападок з усіх боків. А сьогодні, схоже, можна стверджувати, що КС України також вразливий і його репутація, з власної вини, може серйозно постраждати. А за зміненим першим рішенням можуть виникнути інші зміни і роз'яснення. Мало кому і яке рішення може здатися недостатньо зрозумілим чи не зовсім «зручним».

Борис СОМАРІН.

Чи такий безневинний долар, як нам здається?

Точка зору

Цінність будь-якого кольорового паперця з водяними знаками — це лише питання громадської довіри. Імовірно, зелені папірці з портретами президентів США незабаром кредит довіри вичерпають.

1 січня 1999 року 11 європейських країн перейшли на єдину грошову систему — євро: Німеччина, Франція, Італія, Голландія, Бельгія, Люксембург, Іспанія, Португалія, Ірландія, Австрія та Фінляндія. Трохи згодом до них приєдналася Греція. Данія, Велика Британія та Швеція тимчасово утримуються від цього кроку. Схема бездоганна, за винятком одного нюансу — у ній немає місця американському долару. А країни СНД, які сьогодні перетворено на доларовий відстійник, вельми вразливі щодо цього нюансу. Фактично ми нині є свідками заключного акту драми (або комедії, кому як більше подобається), розіграної на світовій фінансовій сцені. І хтось у цій драмі має впасти, пронизаний вістрям валютної рапіри. І, здається, це будуть простодушні, озброєні нетвердими валютами, країни СНД.

Згідно з офіційним бюлетенем банківської статистики Російської Федерації, на вересень 2001 року до Росії було ввезено валюти готівкою на суму 144,8 млрд. дол. США (на вересень 1999 року — 124,8 млрд. дол. США). Близько 13 млрд. дол. США було ввезено до України. Більш як 20 млрд. дол. США «бігали» в решті країн СНД. Усього в країнах СНД було майже 180 млрд. дол. США — це всієї валюти: німецьких марок, ієн, юанів, франків, фунтів стерлінгів, злотих, крон, доларів США. Нас цікавлять саме долари США, бо вони становлять приблизно 98 відсотків всієї наявної валютної маси.

Але валюту також і вивозили. Згідно з офіційними даними, валюти готівкою з Росії вивезено 1,1 відсотка від ввезеної, з України — близько 2 відсотків. Навіть якщо валюти вивозили в десять разів більше, то решта знаходилася в СНД. А це більш як 160 млрд. дол. США. І де ці долари? А там, де вони були після валютної інтервенції за «планом Маршалла» в Європі — по «панчохах» порозсовані. Але однієї чудової миті ці долари спливли з панчох, і 1971 року стався «Ніксон-шок», коли США «кинули» весь світ.

1944 року в Бреттон-Вуді (США) провідні світові держави уклали угоду, за якою провідною світовою валютою став долар США, було засновано Міжнародний валютний фонд та Світовий банк. Курси всіх валют орієнтувалися на долар США, який прив'язали до золота у співвідношенні 1 долар — 0,8867 г (35 доларів за тройську унцію). Так американці підстраховувалися від повернення доларів, що гуляли світом, назад «на історичну батьківщину»: «чого боятися, панове іноземці, наша валюта те саме, що золото, ось є договір!». США перебрали на себе обов'язок обміну своєї валюти на золото за першою вимогою. МВФ та СБ, «прописані» в США, відтоді стали зручним інструментом у руках американської політики.

Була й друга підстраховка. У законі США «Про допомогу іноземним державам», ухваленому після другої світової війни і досі чинному, окремим рядком прописана вельми пікантна подробиця: 5 відсотків від суми «допомоги» початково і відкрито призначається напряму місцевій адміністрації. Тобто, як...

За час другої світової війни сума паперових грошей у США збільшилася в 3,6 разу, після війни постало питання — куди дівати зайві долари (долар був на межі обвалу). І вихід знайшли: в 1948—1951 роках США спихнули свою доморощену доларову інфляцію під виглядом допомоги за «планом Маршалла» до країн Західної Європи та Японії. Але спихнули так, щоб ці зайві долари там зациклилися і ніколи не повернулися до США. Навіть виник термін «євродолар».

Але наприкінці 60-х Західна Європа почала повертати свої «євродолари» і обмінювати їх на золото. У цей час золотий запас США зменшився вдвічі, і в серпні 1971 року США де-факто припинили обмін власної валюти на золото. Америка, можна сказати, «кинула» весь світ, відмовившися виконувати одне з основних положень Бреттон-Вудської угоди. Долар упав, як підкошений, у США розпочалася інфляція, довіра до долара впала в усьому світі.

На початку 80-х США намагалися відновити престиж долара. Саме тоді полігоном для скидання свіженадрукованих порожніх доларів став СРСР. У 90-х, уже після розвалу СРСР, цей процес посилився.

Вражають темпи, з якими нам упихають кишенькові портрети батьків американської нації. Нові долари з «великими президентами» кияни та москвичі побачили набагато раніше за мешканців американської провінції. Середньорічна швидкість упихання в другій половині 90-х становила 26—27 млрд. дол., це в 7,5 разу більше, ніж під час «плану Маршалла» в Західній Європі. Американці просто скидають до СНД свою доларову інфляцію під виглядом «допомоги», як робили це за «планом Маршалла» в 1948—1951 роках.

Як саме відбувається викид цієї інфляції на інших? Для розв'язання своїх проблем США друкують зайві долари, виплачують їх військовим, безробітним, науковцям... Потім збирають у вигляді податків. І тут має розпочатися інфляція, але вона починається не одразу, а з певним запізненням. І ось у момент запізнення зайві долари вилучають з обігу і через МВФ або СБ комусь «позичають», хто ще не знає, що це вже зайвий папір, а не гроші. Тоді в США залишаться лише долари, забезпечені товарами і послугами. Це і є експорт інфляції. Бо в іншій країні кількість паперових грошей зростає. Не так важливо, що вони мають інший вигляд. Важливо, що на них можна там щось купити. «План Маршалла» в 50-ті спричинив в Європі інфляцію, яку згодом назвали «великою». Долари в Україні та Росії — це та сама грошова емісія, тільки її не враховує офіційна статистика.

Щоправда, має бути одна необхідна умова, щоб ця схема спрацьовувала — населення другої країни має любити долар, власна національна валюта країни, куди скидають долари, має знецінюватися швидше, ніж долар, знецінюватися постійно і з неминучістю зміни пори року (що ми й спостерігаємо останніми роками в Україні та Росії). Інакше тамтешні мешканці не любитимуть долари, а любитимуть та поважатимуть свою національну валюту. Гривня та рубль мають падати завжди, постійно і, що принципово, швидше за долар. Тільки за цієї умови населення країн, куди скидають долари, зберігатиме долари як засіб нагромадження. І що більше нічим не забезпечених доларів зберігатиметься в «панчохах» і банках, то швидше знецінюватиметься національна валюта. Це відбувалося з країнами Латинської Америки, Південно-Східної Азії, Європи, а нині з країнами СНД.

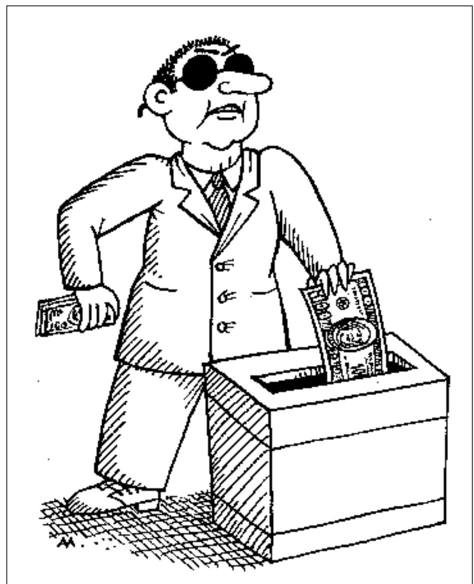
Усі країни, що ними керують люди зі здоровим глуздом, завжди виходять з економічної кризи одним спільним шляхом — вони різко стискають грошову масу в обігу. Різниця буває тільки в технічних способах розв'язання завдання. Адже коли грошову масу в країні стискають, у ній не залишається місця грошам чужої країни. Так вчинили в країнах Західної Європи в 60-ті. Ці країни почали звільнятися від доларів США, як від чуми. Плачевні результати для США не забарилися, і 1971 року вибухнув «Ніксон-шок».

Чилі вийшла з кризи трохи інакше. На момент приходу до влади генерала Піночета 1973 року державний борг Чилі сягав 7 млрд. дол., що для країни з населенням у десять мільйонів забагато. Наприкінці 70-х Аугусто Піночет «напряг» усю країну, і на 1980 рік Чилі виплатила свої борги США, МВФ та СБ. І розпочалося піднесення економіки, зростання в усіх галузях народного господарства. За кілька років світ дізнався про «чилійське економічне диво».

Тепер повернімося в Україну. Зовнішній борг нашої держави — 13 млрд. дол. США. Щороку наша країна має виплачувати близько 3 млрд. дол. США. А валютні резерви Нацбанку становлять усього 1,5 млрд. дол. Решта доларів міститься переважно в панчохах і незначна їх частина лежить на рахунках у комерційних банках. Після того, як наша держава «кинула» народ із вкладами в Ощадбанку, чимало трастів та комерційних банків зробили те саме, марно вимагати від населення зберігати свої заощадження в банках. Допоки держава не виступить гарантом вкладів приватних осіб (як це є в багатьох країнах Західної Європи та Прибалтики, де створено спеціальний резервний фонд на випадок ризику), наш народ зберігатиме свої чесно і не дуже чесно нажиті доходи в банках — у скляних банках. Для того щоб українське населення зберігало свої заощадження в банках, конче потрібно ухвалити закон «Про гарантії вкладів приватних осіб» (який успішно діє у тій самій Естонії). Адже власне населення — це головний інвестор у національну економіку, без нього іноземні інвестиції малоефективні.

А тепер повернімося в Європу. 1 січня 1999 року в безготівковий обіг в 11 країнах Європейського союзу було введено євро. Чимало країн Східної Європи та Азії зажадали обміняти свої валютні резерви на євро. І тут США відчули всю небезпеку цього кроку для зеленого долара. Вони кинулися умовляти ці країни не поспішати з обміном доларів на євро, бо євро ще не встигло показати себе на світовій фінансовій арені.

З 1 січня 2002 року євро впровадили в готівковий обіг, і це буде початком кінця могутності долара. В усі часи і в усіх народів керівна верхівка, яка має доступ до друкарського верстата, розкручувала інфляцію для розв'язання своїх політичних завдань. В Євросоюзі спільного уряду як такого немає. Отже, немає й мотивів для інфляції євро. Тому євро буде найміцнішою валютою у світі. Власне, вона й була покликана обійняти вакансію золота.

Але здебільшого люди завжди зберігають свої трудові та нетрудові заощадження в тій валюті, яка найстабільніша. І стрімко позбуваються від нестабільної. Тільки-но за євро затвердиться думка стабільної валюти, від долара США тікатимуть, як від чуми, до того ж тікатимуть панічно. Статися це може вже в 2003—2005 роках. Ну а остаточно долар США сконає до 2020 року.

Долар — не жилець, принаймні в Старому Світі. На початку наступного десятиліття на світ чекає друге «видання «Ніксон-шоку», але вже в інших, справді велетенських масштабах: якщо 1971 року бездомних доларів блукало земною кулею близько 80 млрд. (55 млрд. у Західній Європі) плюс 52 млрд. в США, то нині в світі в обігу перебуває більш як 460 млрд. дол. готівкою, а в самих США всього 152 млрд. дол. У країнах СНД по панчохах і банках розпихано третю частину всіх бездомних доларів (більш як 170 млрд. дол.). До того ж ще до «катастрофи» решта «світових» доларів можуть теж потрапити до країн СНД.

У США залишиться два варіанти: загинути в інфляційній хвилі або зректися від закордонних доларів (тобто знову «кинути» весь світ, як 1971 року), організувавши швидкий обмін грошей у себе в країні і оголосивши решту доларів, що гуляють світом, пам'ятними сувенірами: «З любов'ю з Америки».

Невже ми, українці, знову чекатимемо, коли гряне грім?

P. S. Останні події у США показали, що економіка країн СНД чутлива до потрясінь в Америці (особливо стосовно валютних курсів національних валют). Якщо долар різко впаде, він поховає під собою весь світ. Ось чому важливо орієнтуватися не лише на «зелені папірці», а й на інші міцні валюти (приміром, на марку ФРН (нині вже євро) або англійський фунт стерлінгів).

Олексій ТИМЧЕНКО,
кандидат економічних наук, старший науковий співробітник Інституту економічного прогнозування НАН України, докторант Тартуського університету (Естонія).

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Чекайте біля моря погоди...

Репліка

На відміну від деяких інших ЗМІ, ми не розповідали як про щось надзвичайне, коли на березі Григорівського (Аджалицького) лиману біля міста Южного було зварено останній стик нафтопроводу «Одеса—Броди». І завершення будівництва нафтотермінала «Південний», що мав стати «серцем» багатокілометрової нафтоносної системи, зустріли стримано. Навпаки, висловлювали тривогу: чи не занадто рано радіємо?

Адже, споруджуючи об'єкти власними силами і своїм коштом, відволікаючи на це сотні мільйонів таких дефіцитних, вкрай необхідних для інших потреб гривень, ми, по суті, не шукали джерел нафти, що наповнила б ємкості термінала й труби нафтопроводу. А відтак мали побоювання, що оті новобудови, з якими пов'язуємо значне розширення транзитних можливостей нашої країни, чого доброго, стануть пам'ятником недалекоглядності й безгосподарності. Чиновники різних рангів, у тім числі доволі високих, заспокоювали: ведуться інтенсивні переговори, ось-ось буде укладено відповідні угоди — й нафта потече рікою. Не раз називали й конкретні терміни, коли з'явиться нафта. Найімовірніший, за їх твердженням, — 27 лютого нинішнього року, коли Одеська область відзначатиме своє 70-річчя.

27 лютого минуло. Танкерів з нафтою біля причалу термінала й досі немає. Чимало фахівців причину вбачає у нашому «хуторянстві», інакше кажучи — у відмові від консолідованих зусиль. Подібні мережі будують із залученням тих, хто володіє «нафтовими ріками». Тільки тоді труби вчасно наповнюються «чорним золотом». І воно тече туди, куди волів власник нафти, а не труби. Але у нас далі балачок про міжнародний консорціум, який би і споруджував, і експлуатував, спільно з нашими вітчизняними підприємцями, термінал та нафтопровід, справа не пішла. Якщо хотіли гребти гроші лопатою, ні з ким не кооперуючись, то перехитрили самих себе: капіталомісткі новоспоруджені об'єкти поки що не дають жодної віддачі. Й невідомо, коли дадуть. Одне слово, сидимо на березі моря в очікуванні кращої погоди.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса—Южне.

Продовження багатовекторності

Головним питанням зовнішньої політики України сьогодні залишається те, наскільки і куди відхиляться вектори нашої зовнішньополітичної діяльності після виборів. І хоча це не завдання Міністерства закордонних справ —обговорювати рейтинги чи опитування, однак там переконані, що наступна Верховна Рада України буде більш проєвропейською. «Звичайно, це не може нас не задовольняти, тому що основний напрям української зовнішньої політики — це євроінтеграція, — заявив на брифінгу речник МЗС Ігор Долгов. — Згідно з Конституцією нашої держави, зовнішню політику визначає Президент. Про пріоритети зовнішньої політики України наш Президент заявив чітко, і не один раз. Тому МЗС працюватиме в таких напрямах: євроінтеграція, розвиток відносин з Російською Федерацією та США».

Однак поки МЗС чекає на вказівку згори, деякі партійні лідери вже до виборів намагаються заручитися підтримкою сусідніх держав. Так, лідера українських комуністів Петра Симоненка відверто підтримує білоруський президент Олександр Лукашенко, а на початку тижня Петра Миколайовича разом із його російським колегою Геннадієм Зюгановим прийняв у Кремлі президент Росії Володимир Путін. (Слід зазначити, що зустріч Путіна із Симоненком відбулася одразу після зустрічі глави Російської держави з Леонідом Кучмою в Одесі). Позиція МЗС України щодо цього така: «Офіційні представники нашої держави під час візитів за кордон не обмежуються контактами лише з представниками правлячих партій, відбуваються також зустрічі з опозицією. Це нормальна міжнародна практика. Тому вбачати в цьому якісь екстраординарні події немає потреби. Те, що ці зустрічі відбуваються напередодні виборів, — факт, та як його розцінювати — це не справа МЗС».

Тетяна ПАСОВА.

Війська виведено. Чи відновляться мирні переговори?

Учорашній день в Ізраїлі розпочався з чергового кровопролиття між ізраїльськими військовиками та палестинцями. Водночас Тель-Авів заявив про цілковите виведення своїх військ із зайнятих ними на початку березня палестинських територій, що, за обіцянками палестинців, має привести до припинення вогню. Ці два факти дуже точно відбивають те, що відбувається на Близькому Сході.

Виведення військ — результат наради представників служб безпеки Ізраїлю та Палестинської автономії за посередництва американського емісара Ентоні Зінні. США й далі грають роль посередника в мирних переговорах. Однак палестинці та низка арабських держав вважають цього посередника упередженим. Так, небажання віце-президента США Діка Чейні, котрий перебуває в Ізраїлі, зустрічатися з лідером Палестини Ясіром Арафатом, за повідомленням Бі-бі-сі, дало привід палестинським політикам казати про упередженість їхніх вашингтонських колег. А причина відмови Чейні від переговорів з Арафатом — їх нібито безглуздість. Дещо дивна точка зору, зважаючи на мету примирити сторони, що її ставлять США. Втім, віце-президент, котрий заявив у Єрусалимі про «вічну дружбу між народами США та Ізраїлю» і про те, що США завжди охоронятимуть «спокій близькосхідного партнера й союзника», можливо, змінить своє рішення і зустрінеться з Арафатом. Хоча, звісно, Арафат не прем'єр Ізраїлю, якого Дік Чейні просто назвав «старим другом».

Тим часом причетність до нинішнього виведення військ, на думку Білого дому, — вагомий вклад США, а сторони конфлікту «як ніколи, близькі до досягнення миру». Не можна заперечувати, що американське посередництво таки мало успіх. Утім, слушно й те, що він усього лиш проміжний. Основна робота попереду.

Яна СТАДІЛЬНА.

Сміється той, хто сміється останній

Днями в аеропорту міста Сент-Луїс президент США Джордж Буш вибачився перед 14-річним журналістом, учнем початкової школи Алексом Хагеном.

Фото АП.

У січні Хагена, котрий збирався висвітлювати візит Буша в місцевій газеті, висміяли і вигнали з «поста» агенти урядової секретної служби. Але... Сміється той, хто сміється останній. Цього разу святкував перемогу Алекс: на знак своєї прихильності Буш навіть дозволив йому здійснити персональний тур літаком американських ВПС.

Турфірми цікавляться Україною

Значний інтерес у представників низки японських туристичних фірм, що спеціалізуються на ринку Східної Європи, та чималої кількості потенційних відвідувачів України викликав семінар-презентація з питань розвитку туристичної індустрії у нашій державі. Він відбувся в токійському головному офісі туристичної компанії «Асахі сан турз» з ініціативи Посольства України в Японії. Під час презентації представники японської громадськості були також ознайомлені зі стародавньою культурною та історичною спадщиною, унікальними пам'ятками архітектури різних регіонів нашої держави, конкретними турами. За сприяння компанії «Асахі сан турз» було продемонстровано підбірку слайдів про Україну.

Вл. інф.

Цивілізований кордон

У Чернівцях відбулося засідання спільної українсько-молдовської демаркаційної комісії. Досягнуто домовленості про те, що демаркацію кордону буде завершено найближчим часом. Населення проблем з перетинанням кордону не матиме. Ця процедура відбуватиметься за спрощеною схемою.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

У Росії дозволено відбиватися від хуліганів. З летальним наслідком для них

Сьогодні на території Російської Федерації набрав чинності Федеральний закон про внесення змін до статті 37 Кримінального кодексу РФ, який Президент В. Путін підписав 14 березня цього року. Багато хто з правників називає внесену зміну революцією в російській юриспруденції. Відтепер стаття 37 «Необхідна оборона» зазначає, що «не є злочином заподіяння шкоди особі, що посягає, у стані необхідної оборони, тобто під час захисту особистості та прав того, хто обороняється, або інших осіб, охоронюваних законом інтересів суспільства або держави від суспільно небезпечного посягання, якщо це посягання супроводжувалося насильством, небезпечним для життя того, хто обороняється, чи іншої особи».

Пункт другий цієї статті все-таки попереджає про те, що захист від посягання є правомірним, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони, тобто умисних дій, які вочевидь не відповідають характеру і небезпеці посягання. У законі також застережено: «Право на необхідну оборону мають у рівній мірі всі особи, незалежно від їх професійної чи іншої спеціальної підготовки та службового становища».

Ця зміна, внесена до Кримінального кодексу, була предметом гострих дискусій в Державній Думі. Переможи прибічники жорсткішої боротьби з хуліганством. Хоча опоненти висували не менш вагомі аргументи: а чи не провокуватимуть злочинці законослухняних громадян до захисту, щоб потім обороняться від їхнього нападу при свідках? Чіткої відповіді під час обговорення цього питання у парламенті так і не пролунало. Мабуть, усе перевірятиме судова практика.

Златка РАДОСЛАВОВА.

Москва.

Вісті з діаспори

Гуцульське ребро полонило латвійську душу

Уже 14 років навесні в Латвії проходять українські культурні заходи. Одним із них цього року став «Пісенний вінок-2002», присвячений 188-річчю від дня народження Тараса Шевченка.

Крім відомих ризьких ансамблів «Дніпро» та «Перлинка», вплели у вінок свої таланти артисти з Вентспілса, Лієпаї, Резекне та селища Вангажі. Сюрпризом для відвідувачів став виступ артистів Тернопільської філармонії — ансамблю «Веселі галичани». З 1988 року цей самобутній колектив побував кілька разів у США та Канаді, підкорив серця глядачів у багатьох європейських країнах.

Художній керівник «галичан» заслужений артист України Мирослав Бабчук високо оцінив майстерність латвійських українців. А керівник відділу нацменшин Управління натуралізації Айна Балашко зазначила, що географія українських заходів у Латвії з року в рік розширюється.

Більш як три години артисти тримали глядача в полоні свого мистецтва. Багато хто вперше почув звучання інструментів, що їх мали «на озброєнні» гості: дводенцівки, теленки, окарини, ная, гуцульського ребра. «На біс» довелося виконувати народну пісню «Гей, Іване, Іване!..», присвячену всім Іванам, які були в залі та на сцені. Зокрема й голові товариства «Дніпро», членові Ради Союзу українців Латвії Іванові Наливайку, котрий організував «Пісенний вінок».

У рамках «Шевченківських днів» концерти гостей із Тернополя пройшли у Вангажі, в Ризькій українській школі, на «широкій масляній» у ризькому центрі їжі й відпочинку «Лідо». А ввечері 17 березня відбувся їхній концерт у місті Єкабпілсі.

Володимир СТРОЙ.

Хроніка. Факти. Події

■ Белград

Вимагають відставки прем'єра

Демократична партія Сербії, лідером якої є президент СРЮ Воїслав Коштуниця, зажадала відставки прем'єр-міністра Сербії Зорана Джинджича. Це сталося після того, як було одержано підтвердження провини одного з віце-прем'єрів Джинджича, колишнього начальника генерального штабу Момчило Перішича, затриманого в п'ятницю за підозрою у шпигунстві.

■ Лондон

Іще 1700

Велика Британія направляє майже 1700 морських піхотинців до Афганістану для участі в бойових діях проти талібів і терористів «Аль-Каїди». Це буде найбільший британський контингент від часів війни в Перській затоці в 1991 році.

■ Бішкек

Екс-прокурора відпустили

Киргизька влада звільнила з ув'язнення Азімбека Бекназарова, опозиційного депутата парламенту. Його арешт спричинив жорсткі сутички між міліцією і демонстрантами, в яких загинуло п'ять осіб, майже двадцять дістали поранення. Бекназарова обвинувачують у зловживанні владою на посаді місцевого прокурора.

■ Вашингтон

Aegis — Південній Кореї

США оголосили про плани продажу Південній Кореї трьох комплектів обладнання сучасної системи керування зброєю Aegis корабельного базування, що можуть використовуватися як ефективний засіб протиповітряної та протиракетної оборони. Оборудка вартістю 1,2 млрд. доларів неминуче викличе протести з боку Пхеньяна.

Терорист №...

Як повідомляє «Вашингтон пост», у Судані затримано Абу Анаса Аль-Лібі — високопоставленого члена «Аль-Каїди», якого ФБР включило до списку 22 найнебезпечніших терористів світу. Його підозрюють у причетності до вибухів американських посольств у Кенії і Танзанії 1998 року, а також до замаху, що провалився, на президента Єгипту Хосні Мубарака.

■ Москва

А острови наші!

У Держдумі відбулися парламентські слухання з проблеми Південних Курил. Депутати закликали уряд підтвердити російське право на володіння чотирма спірними островами, які було взято радянськими військами під час другої світової війни. Токіо вважає їх частиною японських Північних територій. Держдума рекомендувала Путіну залишити спроби домагатися офіційної мирної угоди з Японією щодо цього питання.

Дочку Собчака пограбували

У Москві з квартири дочки колишнього губернатора Санкт-Петербурга Анатолія Собчака Ксенії, студентки 4-го курсу МДІМВ, було викрадено кольє з чорними перлами, діамантове кольє, годинник Chopard з діамантами, інші ювелірні вироби, що належали їй, на загальну суму 18 млн. рублів.

■ Ліма

Місто інків

Дослідники з Британії і Перу на одній із вершин в Андах знайшли загублене місто інків (*на знімку*). Серед руїн, що мають назву Коріхуайрачина, виявлено узвишшя для священних церемоній.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Фото АП.

Господарським судом Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева,1а) порушена справа про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Дніпропетровський трубний завод» (код ЄДРПОУ 05393122).

Поштова адреса боржника: 49068, м. Дніпропетровськ, вул. Маяковського,31.

Банківські реквізити боржника — п/р 26004500007008 в Дніпропетровській філії ВАТ «Кредитпромбанк», МФО 306890.

Номер справи про банкрутство — Б24/194/01.

Розпорядник майна — Величко Володимир Іванович, ліцензія серії АА № 249755 від 19.10.2001 р.

Письмові заяви про грошові вимоги до боржника, а також документи, що їх підтверджують, кредитори повинні подати в господарський суд Дніпропетровської області у місячний строк з дня опублікування цього оголошення. Копії зазначених заяв та доданих до них документів кредитори повинні надіслати боржнику у місячний строк з дня опублікування цього оголошення.

Постановою Господарського суду Харківської обл. (м. Харків, Держпром, 8-й під.) 22.11.2002 за справою № Б-7064/2-19 дочірнє підприємство «Новокерамика», ЄДРПОУ 24665365 (м. Харків, вул. Довголевського, 27), п/р 8609802 в ХФ КБ «Приватбанк» визнано банкрутом. Печатки і штампи вважати недійсними.

Ліквідатор Тютюник Г. В. (ліц. № 249734 від 19.10.2001 р., фірма «Аверс», вул. Пушкінська, 22, м. Харків, 61057, тел. 12-66-35).

Господарський Суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) відповідно до ст. 53 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», ухвалою від 26.02.2002 р. № Б 15/237/01 ввів процедуру санації Державного Жовтоводського управління будівництва «ЖУБ» (52210, м. Жовті Води, вул. Першотравнева, 24, код ЕДРПОУ) 14313978, р/р 26002155068001, МФО 305794, КБ «Приватбанк»).

Керуючим санації призначено Шабаліна А. І., розпорядником майна — Козаченко В. М.

Постановою Господарського Суду Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) по справі № Б 26/71/00 від 21.02.2002 р. було визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру ЗАТ «Криворіжбуд» (50005, м. Кривий Ріг, вул. Орджонікідзе, 21, код ЕДРПОУ 01239281 р/р 2600301573, МФО 305589, АКБ «УкрексімБанк»).

До ліквідаційної комісії звертатись за адресою: 49044, м. Дніпропетровськ, 44, а/с 2725.

ЗАТ «Ажур» повідомляє про проведення загальних зборів співзасновників, які відбудуться 15.04.2002 р. о 14.00 за адресою: м. Київ, вул. Магнітогорська, 5 (офіс ТОВ «Аеробуд-АС»).

ООО «МОНОЛИТ-ГУРТ», идентификационный код 31240953, зарегистрированное Московской госадминистрацией 12.01.2001 г. объявляет о своей ликвидации.

Претензии принимаются в течение двух месяцев по тел.: 241-97-92.

Товариство з обмеженою відповідальністю **«Орінокс»** (код ЄДРПОУ 31353461) повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення.

Додаток до оголошення в газеті «Голос України» від 8 лютого 2002 р. № 26 (2777) ВАТ «Універсам № 3»: п.7 порядку денного «Про реконструкцію будівлі ВАТ «Універсам № 3».

Доповнення до порядку денного чергових загальних зборів акціонерів, яке було опубліковане в газеті «ГУ» № 30 (2781) від 14.02.2002 р.

Доповнити:

«Про реконструкцію будівлі ВАТ «Універсам № 20».

Втрачену печатку та кутовий штамп МБФ «Сузір'я» і. к. 25885353 вважати недійсними. Видані посвідчення, інші документи, які завірені втраченою печаткою після даної публікації, вважати недійсними.

Закрите акціонерне товариство «Ізмаїльський винзавод»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 7 травня 2002 р. об 11.00 за адресою: Одеська обл., м. Ізмаїл, вул. Гагаріна,44. Реєстрація акціонерів проводиться там же з 9.00 — до 10.45.

Порядок денний:

1. Звіт правління про фінансово-господарську діяльність товариства у 2001 р. та плани на 2002 р.
2. Звіт спостережної ради.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Затвердження річного балансу за 2001 р.
5. Про зміну форми випуску акцій ЗАТ «Ізмаїльський винзавод».
6. Про збільшення статутного фонду ЗАТ «Ізмаїльський винзавод».
7. Про внесення змін та доповнень до установчих документів ЗАТ «Ізмаїльський винзавод».
8. Про затвердження реєстратора ЗАТ «Ізмаїльський винзавод».
9. Про затвердження внутрішніх нормативних актів ЗАТ «Ізмаїльський винзавод».

Збільшення статутного фонду ЗАТ «Ізмаїльський винзавод»:

а) мотив збільшення статутного фонду, для забезпечення власних обігових коштів та розвитку виробництва;

— спосіб збільшення статутного фонду — шляхом додаткового випуску акцій існуючої номінальної вартості;

— розмір збільшення статутного фонду — 145000 гривень;

б) проект змін до статуту товариства, пов'язаних із збільшенням статутного фонду;

П.7.1. ст.5 статуту товариства пропонується викласти в наступній редакції:

7.1. Статутний фонд товариства становить 295000 (двісті дев'яносто п'ять тисяч) гривень;

Частину першу п.7.2. викласти у наступній редакції;

«Статутний фонд товариства розподілений на 29500 штук простих іменних акцій, номінальною вартістю 10 грн. кожна.

Акції випускаються в документарній формі.

Право власника на акцію підтверджується сертифікатом акцій»;

в) дані про кількість акцій, що випускаються додатково: 14500 штук простих іменних акцій однаковою існуючою номінальною вартістю 10 гривень кожна на загальну суму 145000 грн.;

г) при додатковому випуску акцій номінальна вартість акцій не змінюється;

д) акціонери товариства користуються першочерговим правом на придбання додатково випущених акцій;

е) дата початку підписки на акції, що додатково випускаються, через десять днів після публікації зареєстрованої в ДКЦПФР інформації про випуск акцій; дата закінчення підписки на ації — через двадцять п'ять днів з моменту початку підписки на акції, що додатково випускаються;

є) збитки для власників акцій товариства, пов'язаних із збільшенням стутатного фонду, не передбачаються.

Довідки за тел.: (241) 5-55-20.

Для участі у зборах вам необхідно мати при собі: документ, що засвідчує особу акціонера чи його представника; доручення на право участі у зборах (для представників юридичних та фізичних осіб).

Повідомлення

Додаток до публікації в газеті «Голос України» від 12 лютого 2002 року № 28 (2779).

Доповнити

Порядок денний:

7. Про реконструкцію будівлі ВАТ «Універсам № 8».

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) 17.12.2001 р. порушив справу № Б15/235/01 про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Ливарник» (юридична адреса: 51400, м. Павлоград, вул. Промислова, 1, код за ЄДРПОУ 24443009, п/р № 26007268704001 в ФКБ Приватбанк м. Павлограда, МФО 305727).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Ясногор Ігоря В'ячеславовича (ліцензія № 047844).

Господарським судом Запорізької області (м. Запоріжжя, вул. Тюленіна, 21) за заявою Комерційного акціонерного банку «Слов'янський» порушено справу № 5/3/18 про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Запоріжриба» (м. Запоріжжя, вул. Скворцова, 236, код ЄДРПОУ 04689027, п/р № 26025303157292 в Центральному відділенні ПІБ м. Запоріжжя, МФО 313355). Розпорядником майна призначено Житника Володимира Петровича, ліцензія серії АА № 047630, тел. (0612) 32-76-93, поштова адреса: м. Запоріжжя, вул. Орджонікідзе, 31а/201.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються Господарським судом протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Товариство з обмеженою відповідальністю **"Джіорно"** (код ЄДРПОУ 24744923, м.Київ, вул.Червоноармійська,114)

повідомляє про свою ліквідацію

Претензії приймаються протягом 30 днів від дня публікації оголошення за адресою: м.Київ, вул. Желябова,2

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушив справи про банкрутство:

№ 18/26Б Колективного сільськогосподарського підприємства «Кучерів Яр», код ЄДРПОУ 02773083; адреса: 85018, Донецька область, Добропільський район, с. Кучерів Яр, р/р 26003400330001 у Добропільському відділенні Банку «Україна», МФО 334248. Розпорядник майна Пилипенко Володимир Павлович, ліцензія № 626, мораторій введено 05.02.2002 р.

№ 18/28Б Колективного сільськогосподарського підприємства імені Мічуріна, код ЄДРПОУ 00695249; адреса: 85019, Донецька область, Добропільський район, с. Новотроїцьке, р/р 26005400037001 у Добропільському ВБВ Донецької дирекції Банку «Україна», МФО 334248. Розпорядник майна Пилипенко Володимир Павлович, ліцензія № 626, мораторій введено 05.02.2002 р.

№ 3/24Б Колективного сільськогосподарського підприємства імені Щорса, код ЄДРПОУ 00697702; адреса: 85052, Донецька область, Добропільський район, с. Торецьке, вул. Шкільна,1; р/р 26000400028001 у Добропільському ВБВ Донецької дирекції банку «Україна», МФО 334248. Розпорядник майна Сівяков Валерій Володимирович, ліцензія № 249819, мораторій введено 20.02.2002 р.

№ 18/28Б Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Анновское», код ЄДРПОУ 25580636; адреса: 85000, Донецька область, Добропільський район, с. Ганнівка, р/р 26001200027001 у Добропільському ВБВ Донецької дирекції Банку «Україна», МФО 334248. Розпорядник майна Кондратьєва Марина Володимирівна, ліцензія № 249779, мораторій введено 04.02.2002 р.

Ухвалою Господарського суду м. Києва від 05.11.2001 по справі 24/545-б провадження у справі про банкрутство ВАТ Автомобільна компанія «Укртранс» припинено. Заяви кредиторів залучено до справи № 4/432б для їх подальшого розгляду.

Господарським судом Вінницької області (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе,7) порушено справу № 29/10-61 про банкрутство спілки власників селянських господарств «Савчинська» (24610, с. Савчино, Крижопільського району Вінницька область; ідент. код 03803377, п/р 26005405 у Крижопільському ТВБВ АППБ «АВАЛЬ», МФО 302247).

Розпорядником майна призначено Міщишина М. О. ліцензія № 047756 від 01.10.2001 р. тел. (0432) 35-57-95.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

24 мая 2002 года по адресу: Одесса, Николаевская дорога, 142, в 12-00 час. состоится общее собрание акционеров ОАО «Одесская фабрика нетканых материалов».

Повестка дня:

1. Отчет правления о работе ОАО «Одесская фабрика нетканых материалов» за 2001 год.
2. Отчет ревизионной комиссии.
3. Об утверждении годового баланса ОАО «Одесская фабрика нетканых материалов» за 2001 год.
4. Избрание органов управления и контроля ОАО.

Участникам собрания необходимо иметь паспорт или другой документ, который удостоверяет личность.

Представителям акционеров дополнительно иметь доверенность, оформленную согласно законодательству на право участия в общем собрании акционеров.

Регистрация участников в 11-00 час.

Господарським судом Вінницької області (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) порушено справу № 25/10-57 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Шарапанівка» (24630, с. Шарапанівка, Крижопільського району, Вінницька область, ідент. код 30803471, п/р 260044123 у Крижопільському ТВБВ АПБ «Аваль», МФО 302247).

Розпорядником майна призначено Міщишина М. О., ліцензія № 047756 від 01.10.2001 р., тел. (0432) 35-57-95.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий дім «ЕНРАН-СТАНДАРТ», ідентифікаційний код 31306762, зареєстроване Печерською РДА м. Києва 02 березня 2001 року за адресою: м. Київ, пров. Чекістів, 6, повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії кредиторів приймаються протягом 2-х місяців.

Господарський суд Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, буд. 22) Постановою від 22.06.2001 р. визнав банкрутом і ввів ліквідаційну процедуру в провадженні справи № 4/74 про банкрутство Сільськогосподарського виробничого кооперативу ім. Ватутіна Снігурівського району (ідентифікаційний код 00857752, юридична адреса: с. Першотравневе Снігурівського району Миколаївської області, 57350; п/рах. 26008310020 в МФ АБ «Південний», м. Миколаїв, МФО 326751).

Ліквідатор Біцюк Андрій Володимирович (ліцензія № 000004), МФ АКБ «Причорномор'я», вул. Фрунзе, буд. 50, м. Миколаїв, 54029; тел./факс: 50-02-28.

Доповнення до оголошення надрукованого в «ГУ» № 30 (2781) від 14.02.02 р. до порядку денного зборів акціонерів, які відбудуться 3 квітня 2002 року доповнити питання:

«Про реконструкцію будівлі ВАТ «Універсам № 24».

Господарський суд Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, буд. 22) Постановою від 28.01.2002 р. визнав банкрутом і ввів ліквідаційну процедуру в провадженні справи № 14/20 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Виксен» код 24061590, юридична адреса: м. Миколаїв, вул. Лягіна, 16.

Ліквідатор Біцюк Андрій Володимирович (ліцензія № 000004), МФ АКБ «Причорномор'я», вул. Фрунзе, буд. 50, м. Миколаїв, 54029; тел./факс: 50-02-28.

Закрите акціонерне товариство «Акціонерна страхова компанія «Остра-Київ», 01011, м. Київ, вул. Кутузова, 4а, тел. 490-27-44,

збільшує статутний фонд товариства до 13 687 200 гривень шляхом реінвестиції дивідендів.

Рішення про збільшення статутного фонду прийнято на Загальних зборах акціонерів 15 березня 2002 року (протокол Загальних зборів акціонерів № 16).

Акції випускаються на суму 4 882 320,00 гривень у кількості 6 781 простих іменних акцій номінальною вартістю 720 гривень кожна.

Привілейовані акції не випускаються.

Строк подачі заяв акціонерами щодо їх згоди на направлення нарахованої кожному з них суми дивідендів на збільшення розміру статутного фонду (на виплату дивідендів акціями) з 15 березня 2002 року по 15 квітня 2002 року.

Згідно із ст. 28 Закону України «Про господарські товариства» при додатковому випуску акцій у зв'язку із збільшенням статутного фонду акції купуються на підставі договору, який укладається між акціонером та Товариством.

До випуску сертифікатів цінних паперів та передачі їх власникам, визначеним статутом способом, право власності на цінні папери підтверджуються договорами на придбання цінних паперів та тимчасовими свідоцтвами, які видаються акціонерам за адресою: м. Київ, вул. Кутузова, 4а.

Згідно ст. 27 закону України «Про господарські товариства» не пізніше, ніж через шість місяців після реєстрації випуску акцій Товариство повинно видати акціонерам сертифікати акцій.

Що треба знати, готуючись до техогляду?

ДАІ

Щорічно, з 2 січня по 31 липня Державтоінспекція проводить державний технічний огляд автомототранспорту з метою перевірки його справності, уточнення чисельності та належності, підвищення рівня технічного стану.

— Із представлених торік автомобілів приватних власників, — розповідає заступник начальника ГУДАІ МВС України полковник міліції **Сергій ЛЕВЧЕНКО**, —майже 20 відсотків експлуатувалися з різними технічними несправностями, зокрема такими, що мали серйозну загрозу для безпеки дорожнього руху. З цієї причини торік сталося 346 автопригод, внаслідок яких загинуло 87 і травмовано 433 особи.

Наведу деякі характерні приклади ДТП.

На автошляху Чернігів—Київ водій автомобіля «ВАЗ-2121 «Нива» виїхав на зустрічну смугу і зіткнувся з «Волгою». Як згодом з'ясувалося, аварія сталася через технічну несправність «Ниви» (зламалася ліва верхня шарова опора). У результаті автопригоди одна людина загинула і шестеро травмовано.

За схожих обставин зіткнулися «БМВ-750» та «ВАЗ-21013». Саме шарова опора вийшла з ладу в іномарці. Наслідки більш трагічні: семеро загиблих, серед них неповнолітня дитина.

На автодорозі Рівне—Луцьк під час руху рейсового автобуса «ЛАЗ-695», яким керував приватний підприємець, внаслідок замикання електрообладнання у салоні виникла пожежа. У результаті 11 пасажирів отримали опіки різного ступеня.

— Сергію Миколайовичу, нагадайте, будь ласка, якого року випуску транспортні засоби (ТЗ) підлягають техогляду?

— 2002 року проходженню техогляду підлягають транспортні засоби індивідуальних власників, рік випуску яких закінчується на парну цифру і нуль, а також ті, незалежно від року випуску, які використовують у комерційних цілях. Акцентую увагу на тому, що автобуси, вантажні автомобілі, пристосовані для перевезення людей, спеціалізовані автомобілі, призначені для перевезення небезпечних вантажів, незалежно від форм власності, проходять техогляд двічі на рік. Для цієї категорії водіїв другий техогляд проводиться з 1 вересня по 30 листопада.

— Які документи повинні мати при собі власники транспортних засобів для проходження техогляду?

— Передусім документ, що засвідчує особу власника транспортного засобу (для підприємства, установи чи організації — копія наказу про закріплення водія за транспортним засобом), для приватного власника —реєстраційний документ на транспортний засіб, а у разі відсутності — документ про право спільної власності на цей ТЗ чи тимчасовий реєстраційний талон, квитанції про сплату податку з власників ТЗ, або документ, що надає право на пільги за податком і талон про проходження техогляду.

У водія також перевіряється наявність посвідчення водія на право керування відповідною категорією транспортного засобу і довідка про медичне обстеження на придатність до керування автотранспортом.

Варто зауважити, що в багатьох випадках працівники ДАІ вимагають у власників автотранспорту наявність страхових полісів, маркування скла автомобілів та відмовляють у проведенні техогляду за відсутності цих документів. Наявність таких документів не обов'язкова і не може бути приводом у відмові проведення техогляду. Водночас слід зазначити, що наявність поліса про страхування цивільної відповідальності власника ТЗ звільнить його від зайвих матеріальних витрат у разі скоєння ДТП, навіть у тому випадку, коли безпосередньо сам власник такого поліса винен.

Якщо право користування ТЗ передано фізичною особою за дорученням (тимчасовим реєстраційним талоном) іншій особі, податок з власників ТЗ сплачується його власником або від його імені особою, якій це право передано, якщо це передбачено в дорученні на право користування ТЗ за місцем його реєстрації.

— Як мають проходити техогляд автомобіль та причеп, якщо рік випуску в них різний?

— У такому випадку техогляд причепа проводиться разом з автомобілем, незалежно від року його випуску.

— Якщо з поважних причин водій не в змозі представити свій автомобіль для техогляду, які його подальші дії?

— За неможливості подання автотранспорту на місце техогляду (через несправність чи з інших причин) у встановлений термін, його власник має подати до Державтоінспекції відповідну письмову заяву, здати номерний знак і пред'явити квитанції про сплату податку. А сам податок з власників ТЗ (фізичних осіб) сплачується за кожний рік окремо, або за два роки перед техоглядом автотранспорту.

Приміром, громадянин Степаненко, який має у власності автомобіль, повинен представити його на техогляд у 2002 році. Податок він може сплачувати щорічно в 2001 і 2002 роках, або один раз за два роки (за 2001 та 2002 роки) перед проходженням цьогорічного техогляду.

Відповідно до Закону України «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин та механізмів» обчислення податку з власників автомототранспортних засобів проводиться залежно від об'єму циліндрів двигуна за ставками в національній валюті України за кожні 100 куб. см.

Легкові автомобілі:
До 1000 куб. см 3 грн. з 100 куб. см
від 1001 куб. см до 1500 куб. см 4 грн.
від 1501 до 1800 5 грн.
від 1801 до 2500 10 грн.
від 2501 до 3500 20 грн.
від 3501 і більше 30 грн.

Вантажні автомобілі:
до 8200 куб. см 10 грн. з 100 куб. см
від 8201 до 15000 куб. см 15 грн.
від 15001 і більше 20 грн.

Автобуси:
Автомобілі для перевезення не менш як 10 осіб, включаючи водія 3,6 грн. з 100 куб. см

Мотоцикли:
Мотоцикли (мопеди), велосипеди з двигуном
понад 50 куб. см 2 грн. з 100 куб. см

— Чи не могли б ви докладно поінформувати наших читачів про категорії населення, які звільняються від сплати податку під час проходження техогляду?

— Відповідно до вказаного Закону України від сплати податку щодо одного автомобіля з об'ємом циліндрів двигуна до 2500 куб. см, або одного мотоцикла з об'ємом циліндрів двигуна до 650 куб. см звільняються:

— особи, зазначені у пунктах 1—4 ст. 14 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»;

— особи, зазначені у ст. 4—11 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

— особи, зазначені у ст. 8 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні», тобто Герої Соціалістичної Праці та кавалери трьох орденів Трудової Слави;

— інваліди, незалежно від груп інвалідності, у тому числі діти-інваліди за поданням органів соціального захисту.

До того ж цим законом додатково передбачено пільги у сплаті податку: особам, зазначеним у ст. 6 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні». До таких осіб належать громадяни, які сумлінно працювали в народному господарстві, державних установах, організаціях та об'єднаннях громадян, мають трудовий стаж 35 років — жінки і 40 років — чоловіки і вийшли на пенсію. А також громадяни, яким призначено пенсії на пільгових умовах, пенсіонери, нагороджені медаллю «Ветеран праці» за законодавством колишнього Союзу РСР.

На 50 відсотків зменшено плату громадянам, у власності яких перебувають легкові автомобілі, вироблені в країнах СНД і поставлені на облік в Україні до 1990 року включно.

— Яку плату стягують під час проведення техогляду?

— Відповідно до постанови Кабміну України від 23 травня 2001 року № 556 встановлено спільним наказом МВС, Міністерства фінансів та Міністерства економіки України таку плату: для автомобіля і автобуса — 7,50 грн., мототранспорту та причепів — 4,50 грн.

— Коли транспортний засіб вважають справним?

— Лише у тому випадку, коли він цілком укомплектований, має задовільний зовнішній вигляд. А його технічний стан відповідає вимогам законодавства, правил, норм і стандартів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього середовища.

Експлуатація автомототранспорту, який не пройшов техогляд у зазначений термін, забороняється.

На кожний транспортний засіб, що пройшов техогляд, видається талон про його проходження, і він в обов'язковому порядку закріплюється в правому нижньому кутку переднього скла. Згідно зі ст. 37 Закону України «Про дорожній рух» та ст. 31.3 Правил дорожнього руху. Без такого талона експлуатацію автотранспорту заборонено. У разі його втрати дублікат видається Державтоінспекцією після повторної перевірки технічного стану ТЗ.

Під час проведення технічного огляду ми орієнтуємо особовий склад на об'єктивну оцінку техстану ТЗ. І, звичайно, вимагаємо проведення техогляду так і в таких місцях, щоб можна було якісно перевірити технічний стан автомототранспорту, а у власника була можливість одразу усунути незначні несправності. Для цього на місцях вживаються заходи з розгалуження мережі станцій діагностики автомобілів з сучасним діагностичним обладнанням та приладами.

Інтерв'ю взяв Володимир ЕННАНОВ, співробітник ГУДАІ МВС України.

Наявність страхових полісів не обов'язкова

Вітчизнянний стиль

Маслом каші киянам не зіпсуєш

Звівся з колін перший київський міськмолокозавод, відроджує колишню славу

У далекому 1928 році на базі колишньої пивоварні започаткувала свою діяльність перша (і єдина) Київська молочарня, що потім одержала офіційну назву «Київський міськмолокозавод № 1» (сьогодні Київ має чотири молокозаводи). Природно, були у нього і злети, і падіння. Найдошкульніше — у 1997—1998 роках, коли в разбалансованій економіці України кризові процеси досягли загрозливого піку. На щастя для заводу якось улітку 1999 року сюди завітав Нестор Поліщук — особистість неординарна, підприємлива. Кандидат філософських наук, щоб утримувати сім'ю, полишає наукову роботу і «занурюється» у виробництво.

Так ось, оглянувши те, що залишилося від цехів міськмолокозаводу, зваживши плюси і мінуси, вирішив очолити підприємство, відродити славу першого міськмолокозаводу. Із властивою йому завзятістю Нестор Дмитрович взявся до роботи. Повільно, але упевнено зводився з колін завод. Та йому ще й допікали ходоки. Тицьнувши в обличчя папірцем, з відповідним акцентом наголошували: «АЗС будувати необхідно. І саме біля вашого заводу!». В пошуках правди Нестор Поліщук побував не в одному кабінеті владних структур — доводив, переконував. Його також переконували, але він не здавався.

Сьогодні ЗАТ «Перший Київський молочний завод» працює не лише для киян. Його продукцію залюбки купують і мешканці пристоличних районів, і з інших регіонів. Асортимент молочних виробів досить широкий — понад 50 видів. За добу тут переробляють близько 100 тонн молока. До речі, змонтована нова потужна лінія для розливу молока й упакування дає змогу істотно зменшити собівартість, а отже, і ціну. Щоденно із заводських цехів до столу споживачів надходять масло і сметана, йогурти (понад 10 різновидів) і сири, інша молочна продукція.

Про її якість виробничники дбають постійно. У грудні минулого року, приміром, заводчани дізналися, що їхня сметана за якісними показниками була визнана найліпшою в Україні. Потепліло й ставлення столичної влади: за досягнуті виробничі успіхи голова правління ЗАТ Нестор Поліщук та окремі працівники заводу у 2001 році були відзначені Подякою голови КМДА Олександра Омельченка.

І ще така деталь. У фірмовому магазині заводу є книга відгуків покупців. Вона рясніє найщирішими словами вдячності керівництву заводу і трудівникам за високоякісну продукцію — і це, мабуть, найголовніше визнання.

Нестор Поліщук упевнений: турбота про людей — це обов'язок не тільки держави, а й кожного підприємця. Ось чому його магазин сьогодні безкоштовно обслуговує понад 180 малозабезпечених сімей (у минулому, 2001 році, такими пільгами скористалися понад 1400 сімей).

Василь СІКАЧИНА.

Фото Володимира ФАЛІНА.

Сільські новини

Тихо, хоч мак сій

У два рази вирішили збільшити посіви маку в приватно-орендному підприємстві «Прогрес» Тростянецького району на Вінниччині. Весняні роботи розпочали з сівби саме цієї культури. Вологи, яку так любить мак, поки що достатньо у грунті. Не менш важливо, що погожі дні виявилися безвітряні: тихо, хоч мак сій. Насіння масляничтої культури лягло у землю на перших десяти гектарах, а загальна площа буде у десять разів більшою.

Нетрадиційну культуру вирощують не перший рік і жодного разу не були з нею у програші. Торік, скажімо, рентабельність становила 200 відсотків. До того ж жодних проблем із збутом — її охоче беруть кондитерські фабрики, хлібозаводи, підприємці. Як повідомили в обласному управлінні сільського господарства, вирощуванням маку нині займаються в окремих господарствах майже у половині районів області.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Продаж огірочків не оподатковується

Залишайтеся з «Голосом»

Чи оподатковуються доходи, одержані від продажу вирощеної на своєму городі моркви, цибулі, зелені?

Зінаїда ЦИМБАЛ.

Кіровоградська область.

Доходи громадян від продажу вирощених в особистому підсобному господарстві, на присадибній, дачній і садовій ділянці продукції рослинництва і бджільництва, худоби, кролів, нутрій, птиці як у живому вигляді, так і продукції їх забою в сирому вигляді та у вигляді первинної переробки до сукупного оподатковуваного доходу, одержаного громадянами в період, за який здійснюється оподаткування, не включаються.

Також не оподатковуються доходи працівників сільськогосподарських підприємств і рибних господарств незалежно від форм власності та господарювання і риболовецьких колгоспів, одержані ними натурою (сільськогосподарською, рибною, продукцією власного виробництва зазначених підприємств та продукцією її переробки), якщо їх розміри не перевищують наростаючим підсумком за календарний рік одного неоподатковуваного мінімуму доходів громадян (17 грн.) у розрахунку на місяць.

Марина КОВАЛЬЧУК.

Зайшли в піраміду — і біль як рукою зняло

Вітчизняне ноу-хау

«Золотий перетин» — така назва нового комплексу нетрадиційної медицини, спорудженого в алуштинському санаторії «Кримські зорі» за проектом відомого конструктора-винахідника Олександра Голода. Це 11-метрова піраміда площею 4 х 4 м, збудована з дерева і пластику без жодного цвяха, перебування в якій, за спостереженнями фахівців, значно посилює імунітет, сприяє довголіттю, створює сприятливу ауру в радіусі півтора кілометра, дає змогу відчути кожному, хто перебуває в екзотичному лікувальному кабінеті, прилив сил і енергії, бадьорості та здоров'я.

Тут зникає головний біль і безсоння, знижуються артеріальний тиск і рівень токсинів. Охочих відчути благотворний вплив збалансованої «пірамідальної» енергії вже ціла черга.

Оригінальна новинка відчутно підняла і без того високий імідж «Кримських зорь» — півроку тому відреставрованого колишнього старого і вкрай занедбаного готелю «Чорноморський», де замість обідраних номерів і «зручностей» на поверхах з'явилися люкси, комфортні одно- і двомісні номери з розкішними меблями, кондиціонерами. Не менша гордість головного лікаря оздоровниці Олександра Шелудька — лікувально-діагностичний комплекс. Тут є водолікування у ваннах і басейнах з підігрівом для дорослих і дітей, римська лазня і фінська сауна, масажний кабінет.

Творчий кваліфікований медперсонал працює за чотирма лікувальними програмами — «Загальнооздоровча», «Антистрес», «Краса і здоров'я», «Легені й бронхи». Кожна з них включає цілу систему оздоровлення з фізіотерапевтичними, водолікувальними процедурами, душами Шарко і вакуумно-лазерним, «соляною печерою», інгаляторієм і фітобаром, функціонально-діагностичним комплексом з кардіографом і спірографом, апаратом УЗД з кольоровою доплерографією найновішої модифікації та інше найсучасніше медичне устаткування.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Пам'ять

Війна закінчилася. Біль не вгамовується

У ті роки ми ще багато чого не знали про «афганців». В Афганістані, куди прибув молодший сержант Сергій Заболотний, усе було інакше. Там знали і пам'ятали всіх загиблих хлопців поіменно.

Звикати до Афганістану — означає знову вчитися жити. Що, наприклад, сказали б ви про таку мудрість: «Не ходи стежками»? Нісенітниця! А в наших хлопців там, на «мінній війні», було багато таких правил-прислів'їв.

Рота, в якій служив молодший сержант Заболотний, охороняла ділянку дороги Кундуз—Баглан, забезпечуючи безпеку проходження автоколон. Доводилося охороняти й афганський транспорт.

Гори. Сіра стрічка дороги. Пилюка. Спека і холод. Напади і засідки душманів. І так півтора року. «Сачконути», схитрувати — неможливо: перестануть вірити. А без цієї віри там було у сто разів гірше, аніж без куленепробивного жилета. У «афганців» усе було порівну — і остання пачка «Паміру», і ризик, і відповідальність за благополучний прохід автоколони. А їх проходило чотири-п'ять на тиждень. І тоді командир БМП (бойової машини піхоти) Заболотний разом зі своїм екіпажем на найнебезпечнішій ділянці дороги ніс службу.

...Так було й того разу. Щойно остання машина сховалася за поворотом, почувся постріл гранатомета. Душмани спробували підпалити БМП, але безуспішно. І вони, обрушивши на екіпаж лавину вогню, пішли в атаку. Із БМП відгукнулася швидкострільна гармата, заговорив кулемет Калашникова.

«Веду бій!.. Веду бій!..», — повідомляв Сергій командирові взводу по рації.

Черга за чергою. Довга. Коротка. І раптом наче струмом ударило, обпалило праву ногу. Сергій навіть не зрозумів, що поранений, продовжував керувати боєм. Лише потім хлопці, побачивши, що їхній командир стікає кров'ю, занесли Сергія до десантного відділення БМП. Вороги вже відчували близьку перемогу. Але допомога нашому екіпажеві надійшла вчасно...

Пам'ятаю, як колектив стрижневої дільниці ливарного цеху Запорізького мотобудівного заводу зібрався в «червоному кутку», коли збентеженому вибивникові вручали медаль «За відвагу». Здається, так давно це було. Тільки — не для Сергія...

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

Чи відлунали пісні нашого полку?

Запитання по суті

Нещодавно держава відзначила чергову річницю виведення радянських військ із Афганістану. Відзначила урочисто, словами подяки, запевненнями у розумінні й підтримці ветеранів та інвалідів тієї війни.

Однак чи щирі ці промови?

Протягом кількох років інваліди війни зі складу військовиків строкової служби відчувають почуття гіркоти від іще однієї несправедливості, тепер уже допущеної при визначенні розміру військових пенсій.

Річ у тім, що відповідно до статей 21 і 43 Закону України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців і осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ» пенсії інвалідам війни зі складу військовиків строкової служби призначають у відсотках до сум заробітку. При цьому середньомісячний заробіток визначено у порядку, встановленому Законом України «Про пенсійне забезпечення» (стаття 64). До 1997 року вона містила частину 2, згідно з якою застосовувано так звану регресну шкалу, котра реально зменшувала розмір нараховуваних пенсій. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення» від 4 червня 1997 року вилучив її.

Потім прийнято Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення» від 13 лютого 1998 року, де в розділі II «Заключні положення» Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення» після пункту 2 з'явився новий пункт, де сказано, що «до внесення відповідних змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців і осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ» застосовують порядок визначення середньомісячного заробітку (грошового забезпечення) для обчислення пенсій військовикам строкової служби і членам їхніх сімей, який діяв до набрання чинності цим Законом».

Отже, для всіх категорій пенсіонерів регресну шкалу було скасовано і лише для інвалідів війни із складу військовиків строкової служби — збережено.

Як на мене, це — дискримінація стосовно воїнів-«афганців». Не думаю, що державна казна багато на цьому заощадила. У Харківській області, приміром, інвалідів війни зі складу військовиків строкової служби — не більш як 300 осіб.

Як юрист і громадянин переконаний: законодавцям слід усунути допущену несправедливість.

Сергій ПОЛІЩУК,
інвалід війни в Афганістані III групи.

Харків.

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».
Зам. 0311053. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Засновник і видавець — Верховна Рада України